

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶԻ

<<ՀԱՌԻՃԻ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ>> ՊՈԱԿ-Ի

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

2023-2028թթ

Չարգացման ծրագրի բովանդակությունը

Նախաբան

1. Իրավիճակի վերլուծություն, ուժեղ և թույլ կողմեր

1.1 Հաստատության շենքային պայմաններ

1.2 Հաստատության նյութատեխնիկական բազան

1.3 Հաստատության կառավարման մարմնի և տնօրենի համագործակցության վերլուծություն

1.4 Հաստատության համագործակցությունը համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ

1.5 Հաստատության ուսումնական միջավայրը

1.6 Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների ներկայացումը

1.7 Օգտագործվող ՏՀՏ և կրթական այլ տեխնոլոգիաների և նորարարությունների ներկայացումը

1.8 Չափորոշչային պահանջներին համապատասխան կրթության որակի վերլուծություն

1.9 Բազմակարծիք, ներառական և մասնակցային արժեքային միջավայրի վերլուծություն

1.10 Աշխատակազմի արժևորման, խրախուսման և ինքնակրթության հնարավորությունների վերլուծություն

2. Նպատակների խնդիրների սահմանում

3. Ուսումնական հաստատության գործունեություն

ա/ Ինչ կրթական կարիքներ է բավարարում

բ/ Համապատասխանում է պետության քաղաքականության միտումներին, համայնքի շահառու խմբի կարիքներին և հնարավորություններին

գ/ Համապատասխանում է հաստատության ենթակառուցվածքներին, մարդկային ռեսուրսներին հնարավորություններին

4. 5. Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումն ապահովող գործողություններ, միջոցառումներ և պատասխանատուներ

6. Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի կատարման արդյունքների գնահատման չափանիշներ

7. Ծրագրի իրականացման ռիսկերը և դրանց ազդեցությանն ուղղված գործողություններ

8. Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ միջոցները և նյութատեխնիկական բազան

9. Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման վերահսկողության մեխանիզմները

Նախաբան

<<Հառիճի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի 2023-2028 զարգացման ծրագիրը կազմվել է Հայաստանի Հանրապետության <<Սահմանադրության>>, <<Կրթության մասին>>, <<Հանրակրթության մասին>>, << Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին>>, << Երիտասարդների իրավունքների մասին >>, ՀՀ օրենք <<Լեզվի մասին>>, << Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին >> ՀՀ օրենքներով այլ օրենքներով և դրանից բխող այլ ենթաօրենսդրական ակտերով, <<Ուսումնական հաստատության կանոնադրության կետերի իրավական հիմքերով և ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի 22.09.2022թ << Պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի մշակման ձևաչափի և զարգացման ծրագրի կատարման ամենամյա հաշվետվության կատարողականի ցուցանիշներն ու պահանջները հաստատելու >> մասին հրաման N 35-Ն պահանջներին համապատասխան, հաշվի առնելով մանկավարժական կոլեկտիվի ձեռք բերումները և դպրոցում առկա հիմնախնդիրները:

Չարգացման ծրագիրը հանրակրթական ուսումնական հաստատության կարևորագույն ռազմավարական փաստաթուղթ է :

Կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմքը ազգային դպրոցն է , որի գլխավոր նպատակը մասնագիտական պատշաճ պատրաստվածություն ունեցող և համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված անձի ձևավորումն է:

Կրթությունը անձի , հասարակության և պետության շահերից ելնող ուսուցման և դաստիարակության գործընթաց է, որը նպատակաուղղված է գիտելիքները պահպանելուն և սերունդներին փոխանցելուն:

Հայաստանի Հանրապետության կրթական համակարգը նպատակաուղղված է հայ ժողովրդի հոգևոր և մտավոր ներուժի ամրապնդմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների պահպանմանն ու զարգացմանը:

<< Հառիճի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ը գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետոեգիստրի տարածքային բաժնում/ գրանցման համար՝ 53. 210.00418/

Համաձայն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի հրամանով տրված լիցենզիաների ` դպրոցն իրավունք ունի իրականացնելու հետևյալ կրթական ծրագրերը

- Տարրական ընդհանուր կրթություն I աստիճան ` **- լիցենզիա Ա N 0539/52 տեղ/**

- Հիմնական ընդհանուր կրթություն II աստիճան՝ - լիցենզիա Ա N 0528/73տեղ/
- Միջնակարգ ընդհանուր կրթություն I II աստիճան - լիցենզիա Ա N 0431/45տեղ/
- Տնային ուսուցում - լիցենզիա Ա N 0431

Հառիճի միջնակարգ դպրոցն ունի ԿԳՄՍ նախարարության կողմից հաստատված պարտադիր առկայության և գործածության ենթակա բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը: Դրանք վարվում են կարգերին պահանջներին համապատասխան

- 1.Պետական գրանցման վկայական
2. Դպրոցի կանոնադրություն
3. Լիցենզիա՝ ըստ կրթական ծրագրերի աստիճանի և սահմանային տեղերի
4. Դպրոցի զարգացման ծրագիր
5. Առարկայական ծրագրեր
6. Ներքին կարգապահական կանոններ
7. Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան պլան
8. Հաշվետվություն դպրոցի ամենամյա գործունեության մասին
9. Դպրոցի շենքի սեփականության վկայական
10. Սովորողների շարժի մատյան
- 11.Սովորողների անձնական գործ
12. Հիմնական կրթության վկայականների բաշխման մատյան
13. Աշխատողների հրամանագիրք
14. Աշակերտների հրամանագիրք
15. Աշխատողի անձնական գործ
16. Դպրոցի մանկավարժական, առարկայական մեթոդական միավորումների, ծնողական, աշակերտական խորհուրդների արձանագրությունների մատյաններ
- 17.Դպրոցի ամենամյա եկամուտների և ծախսերի նախահաշիվ
- 18.Հաստիքացուցակ
- 19.Տարիֆիկացիոն ցուցակ
- 20.Ուսուցչի բաց թողած և փոխարինած ժամերի հաշվառման մատյան

Վերոնշյալ փաստաթղթերը լրացվում են համաձայն խորհրդակցական մարմինների, մանկավարժական խորհրդի, աշակերտական խորհրդի, առարկայական մեթոդամիավորումների օրինակելի կանոնադրությունների հիման վրա մշակված կանոնադրությունների, որտեղ

Նկարագրվում է յուրաքանչյուր փաստաթղթի վարման գործընթացը և նշվում պատասխանատու անձը:

Դպրոցը 1 հարկանի քարե շինություն է : Օգտագործվում է ամբողջությամբ:Դպրոցը հիմնադրվել է 1994թ: Նախատեսված է 195 աշակերտների համար:

Այնտեղ գործում են՝

1. 12 դասասենյակներ -300մ²,
2. տնօրենի կաբինետ- 15մ²,
3. ուսուցչանոց -30մ²,
4. լաբորատորիա- 40.0մ²,
5. սանհանգույցներ -16մ²,
6. մարզադահլիճ - 128մ²,
7. ճաշարան- 20մ²,
8. հանդերձարան 2 -40 մ²:
9. շախմատի դասարան 1 -29 մ²,
10. համակարգչային 1 սենյակ -57 մ²,
11. հաշվապահություն 1 -18 մ²,
12. լաբորատորիա 1 -25 մ²,
13. Գրադարան 1 -18 մ²
14. ՆՁՊ կաբինետ 1 -24 մ²
- 15.Պահոց 1 - 15 մ²
- 16.Արհեստանոց 1- 30 մ²

Դպրոցում առկա է բացօթյա մարզահրապարակ, ջեռուցման անհատական համակարգ, մշտական ջրամատակարարում, ինտերնետ կապ, անխափան հոսանք:

2023-2024 ուսումնական տարվա կոմպլեկտավորման տվյալներով աշակերտների թիվը կազմում է 132 աշակերտ:

<< Հառիճի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ը գտնվում է ՀՀ Շիրակի մարզ, գյուղ Հառիճ, 6փողոց, շենք 7 հասցեում:

Դպրոցն իրականացնում է ներառական կրթություն/ տնային ուսուցում 1 աշակերտ/ ուսուցչի օգնականի և 3 աջակցող մասնագետների հոգածությամբ:

Դպրոցում աշխատում են 24 մանկավարժներ, որոնցից 22-ը ունեն բարձրագույն կրթություն, 2-ը միջին մասնագիտական, որոնք դիմել են կամավոր ատեստավորման:

Կանոնադրության համաձայն դպրոցում գործում են`

1. Կառավարման խորհուրդ
2. Մանկավարժական խորհուրդ
3. Ծնողական խորհուրդ
4. Աշակերտական խորհուրդ

Բոլոր խորհուրդներն ունեն իրենց կանոնադրությունները, որոնք կազմում է դպրոցը, հիմք ընդունելով օրինակելի կանոնադրությունը: Խորհուրդները գործում են անկախ , կանոնավոր գումարում նիստեր և կազմակերպում իրենց աշխանքները, նպաստելով դպրոցի ուսումնադաստիարակչական և կառավարման գործընթացին:

Դպրոցում գործում է 2 առարկայական մեթոդական միավորումներ` հումանիտար և լեզուների և բնագիտամաթեմատիկական: Խորհրդակցական մարմինների գործունեությունը շատ կարևոր է դպրոցի համար :

Աշխատանքային պլանը, ուսումնադաստիարակչական պլանը և դասաբաշխումը հավանության են արժանանում մանկավարժական խորհրդի կողմից:

Դպրոցը համագործակցում է կրթության կառավարման լիազոր մարմինների, ԿՁՆԱԿ-ի , <<ԹՈՒՄՈ>> կազմակերպությունների հետ: Համայնքապետարանի հետ համագործակցելով կատարվել է շենքի մասնակի վերանորոգում:

Սովորողին ուսուցման անձնական մասնագիտական զարգացման անհրաժեշտ ռեսուրսներ տրամադրելու համար պետք է ապահովել ուսումնական միջավայր, որը հնարավորությունների գործընթացների և սոցիալական փոխազդեցության համակրգ է: Շատ կարևոր է ունենալ հարմարավետ, հրապուրիչ, տրամադրող, մոտիվացնող ուսումնական միջավայր:

Դպրոցում չպետք է լինեն բուլինգի դեպքեր: Ծնողները և երեխաները պետք է համոզված լինեն, որ դպրոցում իրենք պաշտպանված են և դպրոցում տիրում է առողջ բարոյահոգեբանական մթնոլորտ: Պետք է մշտապես հոգ տանել սովորողների առողջության պահպանման համար: Վերահսկել բացակայությունները, պահպանել համաճարակային կանոնները

Ռեսուրսները մասնակցել են հերթական ատեստավորմանը, աջակցող կազմակերպությունների կողմից կատարվող վերապատրաստումներին և այլ դասընթացների, որոնք ուղղված էին նոր չափորոշիչների ներդրման գործընթացին: Դպրոցի ուսումնական

համակազմը համալրվում է ուսուցչի թափուր տեղի համար հայտարարվող մրցույթով, ըստ կրթության կառավարման լիազոր մարմնի սահմանված կարգի:

Դպրոցի նպատակը պետք է լինի մանկավարժական համակազմի և ուսումնասօժանդակ աշխատակիցների պարբերական համալրում բարձր որակավորում ունեցող կադրերով:

Իրավիճակի վերլուծություն , ուժեղ և թույլ կողմեր

1.1 Հաստատության շենքային պայմաններ	
Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Դպրոցը հիմնադրվել է 1994թ: Շենքի ընդհանուր մակերեսը` 931 քառ.մ</p> <p>Շենքի մաքրվող մակերես` 720.5քառ.մ Դպրոցին կից հողամաս` 300քառ.մ 2010 թվականին վերանորոգվել է 2017թ մարզադահլիճի կառուցման ծրագիրն իրականացվել է Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից: Դպրոցի շենքը տիպային է, 1 հարկանի քարե շինություն, օգտագործվում է ամբողջությամբ: Ունի լուսավոր , ընդարձակ շենքային պայմաններ, 12 դասասենյակ , 1 համակարգչային սենյակ ,1 ՆՁՊ կաբինետ , 1 արհեստանոց, 1 պահեստ, տնօրենի աշխատասենյակ: Ունի սպորտհրապարակ , մարզադահլիճ` ապահովված 2 հանդերձարաններով` նախատեսված տղաների և աղջիկների համար, մարզիչի /ուսուցիչ/ սենյակ, ունի 2-րդ ելք, ներքին հրդեհաշիջման ցանց: Դպրոցն ունի էլեկտրական վահանակի անկյուն, պահեստային սենյակ: Դպրոցն ապահովված է լոկալ/գազի/ ջեռուցման համակարգով, տարահանման ելքերով: Տարածքն առանձնացված է ցանկապատով, կանաչապատ է: Դպրոցն ունի 4 սանհանգույց , որից գործում են 2-ը: Դպրոցական շենքի պայմանները համապատասխանում են անվտանգ շահագործման նարմատիվներին, պահպանվում է հակահրդեհային անվտանգությունը: Դպրոցի դռները, պատուհանները փոխված են: Դպրոցի տանիքը վերանորոգված է : Դպրոցն ունի շուրջօրյա ջրամատակարարում	Դպրոցը կարիք ունի` • Ներքին հարդարման • Դպրոցի բակի կանաչապատման • Ապաստարանի • Կոյուղագծերի անցկացման • Միջանցքի սալիկապատման • Դասասենյակների հատակի նորոգման • Տիպային ճաշարան, խոհանոց • Հանդիսությունների դահլիճ • Սանհանգույցների նորոգում • Մարզադահլիճի և մարզադաշտի չափերը չի համապատասխանում նորմերին

1.2 Հաստատության նյութատեխնիկական բազան	
Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Հաստատությունն ունի 4 համակարգիչ, 1 պրոյեկտոր, 2 բազմաֆունկցիոնալ սարք: Դպրոցում գործում է <<Արմաթ>> լաբորատորիա 8 համակարգիչներով, WI-FI սարք -1 հատ, աշակերտական սեղան, աթոռներ /հնամաշ /, 4 գրապահարան, 2 աշխատասեղան, 2 չիրկիզվող պահարան: Գործում է գրադարան, առկա է բոլոր աշակերտների համար նախատեսված դասագրքեր: Առկա են քիչ քանակությամբ որոշ առարկաների <<Կենսաբանություն>>, <<Երկրաչափություն>>, <<Հանրահաշիվ>>, <<Աշխարհագրություն>> համար նախատեսված պաստառներ:	<p>Դպրոցը կարիք ունի`</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Համակարգիչների, նոութբուքների, պրոյեկտորի, բազմաֆունկցիոնալ տպիչի</li> <li>• Ուսումնական նյութեր, դիդակտիկ պարագաներ, անհրաժեշտ մեթոդական գրականության</li> <li>• Գրադարան` գեղարվեստական գրականությամբ և

Առկա է շախմատի դասասենյակը 35մ մակերեսով համապատասխան սեղաններ, խաղադաշտ և խաղաքարեր: Գործում է մարզադաշտ և մարզադահլիճ:	ուսումնական նյութերով հագեցվածության • Գրապահարաններ, աշխատասեղաններ , համակարգչային սեղաններ, աշակերտական սեղան աթոռներ , կախիչներ՝ զգեստների համար նախատեսված • Լաբորատոր նյութերի, սարքավորումների, լաբորատորիայում շուրջօրյա ջրամատակարարման, անվտանգությունն ապահովող սարքավորումների • Առարկայական կաբինետների ձևավորման • Մարզագույքի • Խոհանոցային գույքի • Դպրոցում չկա ընթերցասրահ
---	--

1.3 Հաստատության կառավարման և խորհրդակցական մարմինները

Կառավարման խորհրդի և խորհրդակցական մարմինների դերը դպրոցի կառավարման մեջ կարևոր է , նրանց համատեղ գործունեության արդյունքում դպրոցի կառավարումը դառնում է ավելի արդյունավետ, տեսանելի և մասնակցային	
Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Դպրոցն ունի կառավարման խորհուրդ, մանկավարժական խորհուրդ , ծնողական խորհուրդ և աշակերտական խորհուրդ, որոնք կատարում են իրենց վերապահված գործառույթները: Դպրոցն ունի 2 առարկայական մասնախմբեր, որոնք ամիսը մեկ անգամ գումարում են նիստեր, կազմակերպում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներ: Դպրոցն ունի կոլեգիալ կառավարման մարմին՝ խորհուրդ/ Նահապետականի միջնակարգ դպրոց , Հռոմի միջնակարգ դպրոց, Մեղրաշենի միջնակարգ դպրոց/ իրականացնում են ընթացիկ վերահսկողություն: Խորհուրդը գործում է դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով՝ իրեն վերապահված գործառույթներին համապատասխան: Նրա գործունեությունը միտված է դպրոցի բնականոն զարգացմանը: Խորհուրդը շահագրգռված է դպրոցի առաջընթացի հարցում , պատրաստակամ է աջակցելու բոլոր նախաձեռնություններին: Պառասխանատու են վերաբերվում իրենց վերապահված պարտավորություններին : Խորհրդի անդամների բանակի շատ լինելը նպաստում է վերահսկողության բարձրացմանը , քանի որ տնօրենի հաշվետվությունը լսելի է դառնում	• Դպրոցը չունի հոգաբարձուների և շրջանավարտների խորհուրդ • Տնօրենի ընտրության կարգի փոփոխությունը բերել է միացյալ խորհրդի ակտիվության համագործակցության նվազման • Միացյալ խորհրդի անդամների առնվազն կեսը ակտիվ չեն լինում, քանի որ քննարկվող հարցը իրենց դպրոցին չի վերաբերվում • Ուսուցիչների մեծ մասը դժվարանում են ՏՀՏ օգտվելիս • Միջին մասնագիտական որակավորում ունեցող մանկավարժներ • Կամավոր ատեստավորման, տարակարգի ցածր մասնակցություն

Նաև մյուս երկու դպրոցների համար: Տարին առնվազն երկու անգամ տեղի են ունենում կառավարման խորհրդի նիստեր, որտեղ քննարկվում են միջնաժամկետ ծրագրի կատարողականը , տարիֆիկացիոն ցուցակը և տեղեկագիրը: Դպրոցի եռամսյակային հաշվետվությունները, տարեկան նախահաշիվը քննարկվում , իսկ բյուջեի նախագիծը լրամշակվում է խորհրդի կողմից:

Հաշվետվությունները տեղադրվում են դպրոցի կայք էջում և տեղադրվում հայտերի անկյունում: Խորհրդի վերահսկումը տնօրենի գործունեությունը դարձնում է ավելի արդյունավետ , թափանցիկ:

Մանկավարժական խորհուրդը համալրված է փորձառու և որակյալ մասնագետներով: Խորհուրդը ձևավորված է 24 մանկավարժներից, որից 22-ը ունեն բարձրագույն մասնագիտական որակավորում, 2-ը միջին մասնագիտական որակավորում: 1 ուսուցիչ մասնակցել է կամավոր ատեստավորման , ևս 2-ը ցանկություն ունեն մասնակցելու, պարտադիր ատեստավորում անցած 24 ուսուցիչներ:

Յուրաքանչյուր տարի օգոստոսյան առաջին նիստին սահմանված կարգով ձևավորվել է հաստատության մանկավարժական խորհուրդը՝ մեկ ուսումնական տարի ժամկետով , ընտրվել մանկավարժական խորհրդի նիստերի մշտական քարտուղար և հաստատել իր աշխատակարգը: Ժամանակի պահանջներին համահունչ՝ վերափոխվել է հաստատության մանկավարժական համակազմը, համալրվել երիտասարդ և արհեստավարժ մասնագետներով: Աշխատանքային պլանը, ուսումնադաստիարակչական պլանը և դասաբաշխումը հավանության են արժանանում մանկավարժական խորհրդի կողմից:

Աշակերտական խորհուրդ գործում է ժողովրդավարական սկզբունքներով: Աշակերտները բավական կազմակերպված են, ակտիվ, ազատ իրենց մտքերն ու կարծիքներն արտահայտելիս:

Հետաքրքրված են մշակույթով և հոգևոր արժեքներով՝ պատրաստակամ ցանկացած նախաձեռնության համար: Ակտիվորեն մասնակցում են դպրոցի կյանքին, շատ անգամ դառնում միջոցառումների հեղինակ, մասնակցում հանրօգուտ աշխատանքների: Հետաքրքրված են նորարարական ծրագրերով:

Աշակերտական խորհրդի ներկայացուցիչը խորհրդակցական ծայնի իրավունքով մասնակցում է խորհրդի և մանկավարժական խորհրդի այն նիստերին , որտեղ քննարկվում են անմիջապես աշակերտներին վերաբերող հարցեր:

- Հասարակական կազմակերպությունների կողմից անցկացվող սեմինարներին մասնակցության պասիվություն
- Աշակերտական խորհրդի դերը չի կարևորվում: Չեն իրագործվում սովորողների նախաձեռնությունները
- Արձանագրությունների մատյաններում առկա է նիստերի բաց թողնված արձանագրություններ

Ծնողական խորհուրդը պատրաստակամ է աջակցելու դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին: Ծնողական խորհուրդը դասարանական ծնող խորհուրդների աջակցությամբ կազմակերպում է էքսկուրսիաներ և այլ միջոցառումներ: Առկա է արձանագրությունների մատյաններ	
--	--

1.4 Հաստատության համագործակցությունը համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Դպրոցը կրթական գործունեությունն իրականացնում է ի շահ անհատի, հասարակության և պետության : Դպրոցն համագործակցում է` ՀՀ կառավարության, ԿԳՄՍ նախարարության, Շիրակի մարզպետարանի, Արթիկի համայնքապետարանի, Հառիճ վարչական կենտրոնի, Արթիկի ՏՄԱԿ-ի, ՀՄԿ-ի, ԿՁՆԱԿ-ի, ԳԹԿ-ի, ԿՏԱԿ-ի, ուսուցիչների վերապատրաստում իրականացնող կազմակերպությունների, ՀՀ առողջապահության նախարարության, ԱԻՆ-ի, ՊՆ-ի, իրավապահ մարմինների, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների, մասնագիտացված ուսումնական հաստատությունների, <<Հառիճի արվեստի դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի, Արթիկ համայնքի արվեստի և սպորտ դպրոցների հետ, <<Մասնակցային դպրոց>>, <<Ինտերակտիվ կրթության զարգացում>>, <<Ձևափոխվող կրթություն>> հիմնադրամների, մանկապարտեզի: Պահպանվում է դպրոց-ընտանիք կապը/դասուցեկների կատարած աշխատանքների շնորհիվ/: Փոքր բնակավայր է, լինում են հաճախակի այցելություններ դպրոց: Առավել ակտիվ են ծնողները ժողովներին, դպրոցական միջոցառումներին : Կա համագործակցություն կրթություն թերթի խմբագրության հետ` ուսուցչի թափուր տեղի մրցույթի հայտարարության տեսքով/տարեկան առնվազն 2 անգամ: Հաստատությունը Արթիկ խոշորացված համայնքի դպրոցներից մեկն է հանդիսանում և հնարավորության դեպքում մասնակցում է համայնքում տեղի ունեցող կարևոր իրադարձությունների/կամ հրավիրված կամ մասնակից: Աշխատանքներ են տարվում երկարօրյա խմբերի ձևավորման և արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպման գործում: Սովորողների ուսումնառության և ժամանցի կազմակերպման ինչպես նաև մասնագիտական կողմնորոշման համար ստեղծել խմբակներ` ուսուցչի կամ ծնողների առաջարկությամբ մանկավարժական խորհրդի նիստում հավանության արժանանալու դեպքում	• Բնապահպանական ԾԻԳ-երի հետ համագործակցության բացակայություն • Կրթական տարբեր հիմնադրամների հետ համագործակցության պասիվություն • Բարեգործական կազմակերպությունների հետ համագործակցության բացակայություն • Հարակից դպրոցների հետ կապի բարելավում • Վարչական կենտրոնը ունենալով սահմանափակ իրավունքներ դպրոցի կառավարման գործում կատարում է ավելի շատ խորհրդատվական գործառույթ, քան կառավարման • Խմբակների, թատրոնների , համերգների բացակայությունը ծնողներին չի մոտիվացնում , ապրելով գյուղում իրենց երեխաներին ուղղորդել դեպի հարազատ դպրոց • Դպրոցի շրջանավարտների հետ համագործակցության պակաս • Դպրոցի բյուջեի սուղ միջոցների պատճառով կրթություն թերթի բաժանորդագրություն չի իրականացվում • Դպրոցում չի գործում երկարօրյա ուսուցում • Ծնողական համայնքը չունի բավարար նախաձեռնողականություն, աշխատանքները կատարվում են մանկավարժական համակազմի կողմից

Աշակերտներից 5-ը մասնակցել են համայնքապետարանի ենթակայությամբ գործող արտադպրոցական խմբակներին, ստացել շնորհալականագրեր: Մշտապես մասնակցում է համայնքի կողմից կազմակերպված միջոցառումներին մասնավորապես շաբաթօրյակներ, մրցույթներ: Անհրաժեշտություն կա խորացնել համագործակցությունը ծնողների հետ՝ կապված նոր չափորոշիչով երկարօրյա ուսուցման կազմակերպման հետ առնչվող հարցերով Ծնողական խորհուրդն ու ծնողները զգալի ներդրում ունեն սովորողների կրթության և դաստիարակության գործում: Երբեմն ծնողական համայնքի միջոցով կազմակերպվում է հետաքրքրաշարժ և նպատակային միջոցառումներ: Ծնողական համայնքը մասնակցում է ծնողագուրկ և սոցիալապես անապահով երեխաներին նյութական աջակցություն ցուցաբերելու աշխատանքներին, աջակցում դպրոցի ԿԱՊԿ ունեցող սովորողի մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների կազմակերպման գործում:	
--	--

1.5 Հաստատության ուսումնական միջավայրը

Ուսումնական միջավայրը կրթության կարևորագույն բաղադրիչներից մեկն է , որը նպաստում է ոչ միայն կրթության որակի բարձրացմանը, այլև սովորողի առողջության պահպանմանը և ֆիզիկական զարգացմանը

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Հաստատությունն ունի շենքային բավարար պայմաններ /ջեռուցման լոկալ համակարգ, շուրջօրյա ջրամատակարարում/, դասասենյակներ , գրադարան , լաբորատորիա, համակարգչային սենյակ, ինտերնետ կապի առկայություն , / ուսումնական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպման համար՝ ապահովելով օրենսգրությամբ սահմանված պայմաններ, որի շնորհիվ դպրոցի աշակերտական կազմը տարեց տարի համալրվում է	• Գեղեցիկ և ժամանակակից կահավորված միջանցքների բացակայություն • Դպրոցի տարածքը ասֆալտապատ չէ • ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների համար խելամիտ հարմարեցումների բացակայություն • Գրադարանը ապահովված չէ գեղարվեստական , մեթոդական գրականությամբ • Ժամանակակից էլեկտրոնային գրադարանի և տիպային լաբորատորիաների բացակայություն • Առարկայական կաբինետների բացակայություն • Համակարգչային կաբինետների հագեցվածության պակաս • Ազգային երգ ու պարի ուսուցում • Թատերական խմբակի և երգչախմբի ստեղծում • Համագործակցություն այլ դպրոցի նույն տարիքի սովորողների հետ

	մրցույթների , բանավեճերի, քննարկումների միջոցով Արևային Էներգիայի համակարգի ձեռք բերում
--	--

1.6 Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների զարգացում ապահովող միջոցառումներ

ՀՀ թևակոխել է կրթության բովանդակային բարեփոխումների նոր փուլ: Փոփոխվել է նաև Հանրակրթության պետական չափորոշիչը/ՀԴԶ/, որը հիմնված է սովորողների հմտությունների և կարողունակությունների վրա: Կրթական քաղաքականությունը մեծացնում է ուսուցիչների պատասխանատվությունը: Այսօր ուսումնադաստիարակչական գործունեության կենտրոնական դեմքը ուսուցիչը կարիք ունի իր կարողունակությունների հարստացման, որպեսզի կարողանա սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիք, հմտություն, դիրքորոշում և արժեքային համակարգ:

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Դպրոցում աշխատում են 24 ուսուցիչներ, որոնցից երկուսը միջին մասնագիտական որակավորմամբ: 24 ուսուցիչներն էլ դասավանդում են համապատասխան առարկաներ՝ ըստ ստացած որակավորման: 1 հոգեբան, 1 ուսուցչի օգնական: Միջին մասնագիտական որակավորման 2 ուսուցիչներն էլ դիմել են կամավոր ատեստավորման: Ուսուցիչների մասնագիտական որակների զարգացումն են ապահովում հաստատությունում և վերապատրաստող կազմակերպություններում պարբերաբար կազմակերպվող տարատեսակ միջոցառումները, դասընթացները, խորհրդատվություններն ու խորհրդակցությունները: Ուսուցիչների մի մասը դասապրոցեսին կիրառում են նոր տեխնոլոգիաներ: Բազմալսատակ ուսուցիչների բարեխիղճ աշխատանքի պատրաստակամություն Բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի առկայություն Ուսուցիչների փոխհամագործակցություն , սկսնակ ուսուցիչներին օգնություն Բաց դասերի անցկացում Դպրոցը ուսումնադաստիարակչական հարցերում փորձում է ապահովել աշակերտակենտրոն մոտեցում Դպրոցում աշխատող բոլոր ուսուցիչները մասնակցել են ԿԶՆԱԿ-ի կողմից կազմակերպած 2-րդ, 5-րդ, 10-րդ դասարաններում ներդրված ՀԴԶ դասընթացներին և բարեհաջող ավարտել: Օգոստոս ամսին պարտադիր ատեստացիա անցել են 6 ուսուցիչներ: 3 ուսուցիչ դիմել են կամավոր ատեստավորման	- Տարակարգի և կամավոր ատեստավորմանը մասնակցելու պասիվություն - Ուսուցիչները խուսափում են ԿԳՄՍԼ կողմից կազմակերպվող << Տարվա լավագույններ >> մրցույթն մասնակցելուց - Դասապրոցեսին ՏՀՏ կիրառման պակաս - Այլ ուսումնական հաստատությունների մանկավարժների հետ փորձի փոխանակաման պակաս - Ոչ բոլոր ուսուցիչներն են զբաղվում ինքնակրթությամբ - Ուսուցչի խրախուսման սահմանափակ հնարավորություններ/դպրոցի սուղ միջոցներ/ - Որակավորման բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներին մասնակցելու մոտիվացիայի պակաս - Ուսուցիչները դեռևս չեն տիրապետում նոր ՀԴԶ-ին և նրանից բխող մեթոդական և ծրագրային փոփոխություններին - Թեև առարկաների դասավանդման համար ուս.պլանի ժամաքանակները

	բավարար են առարկայի յուրացման համար, սակայն սովորողները շարունակում են հաճախել կրկնուսուցյի պարապմունքների • Որակավորված մանկավարժների սակավություն
--	--

1.7 Հաստատության կողմից օգտագործվող տեխնոլոգիաներն ու կիրառվող նորարարությունները

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրմամբ կազմակերպվել է արդյունավետ ուսումնառություն: Հաստատության աշխատակիցների կողմից դպրոցի տեղեկատվական բազայի մոտեքագրում համակարգչայնացումը նպաստել է հաստատության գործունեության նորացմանը: Աշակերտների ուսումնառաստիարակչական գործունեությունը /դասացուցակ, ուսումնական պլան, թեմատիկ պլան, խմբակների գործունեություն, գնահատականներ և այլն / իրականացվում են էլեկտրոնային եղանակով, վարվում է համապատասխան ուսուցիչների կողմից և ստուգվում է տնօրենի, փոխտնօրենի, մեթոդ միավորումների նախագահների կողմից <<Ինֆորմատիկա>> առարկայի դասաժամերը անցնում են համակարգչային դասարանում: Մնացած գրեթե բոլոր առարկաներից ամսական առնվազն մեկ դասաժամ ևս անց է կացվում համակարգչային դասարանում օգտագործելով ՏՀՏ գործիքներ, ապահովելով համագործակցությունը սովորողների և ուսուցիչների միջև: Դպրոցն ունի 1 համակարգչային դասասենյակ, 1 շարժական պրոյեկտոր, 1 նոութբուք, 5 համակարգիչ, տարբեր հզորություններով: : Ինտերնետի օգտագործումը հնարավորություն է տալիս ոչ միայն աշակերտներին, այլև ուսուցիչներին օգտվել տարբեր էլեկտրոնային կրթական հարթակներից, անհրաժեշտ ռեսուրսներից՝ մասնագիտորեն կատարելագործվելու , դասն ավելի հագեցած ու բովանդակալից անցկացնելու համար: Դպրոցն ունի դպրոցական կայք, ֆեյսբուքյան էջ, որտեղ արտացոլվում է դպրոցի ամբողջ գործունեությունը: Դպրոցի հաշվապահական գործընթացը իրականացվում է ՀԾ ծրագրի միջոցով: Աշակերտների ուսումնական գործընթացները գրանցված են էլեկտրոնային դասարաններում, վարվում են համապատասխան ուսուցիչների և դասղեկների կողմից, ստուգվում են տնօրենի, փոխտնօրենի, մեթոդ միավորումների նախագահների կողմից» <<Արմաթ >> լաբորատորիան ակտիվորեն գործում է՝ ներգրավվելով բազմաթիվ աշակերտների: 2022թ մասնակցել են եռաչափ մոդելավորման մրցույթին և	• Արտադպրոցական ծրագրերին մասնակցության պասիվություն • Համակարգչային սենյակի անբավարար հագեցվածություն • Աշխատակիցների կողմից զարգացող ՏՏ տիրապետման ոչ բավարար մակարդակ

արժանացել խրախուսական մրցանակի՝ որպես ամենագեղեցիկ աշխատանք և ստացել հրավեր մասնակցելու Դիջիթեք 2022 ցուցահանդեսին/Հարությունյան Հասմիկ, Ղազարյան Նարե/: 2023թ միանգամից երեք աշխատանքով մասնակցել ցուցահանդեսին և ունեցել ամենաակտիվ տաղավարը:/Սահակյան Գառնիկ, Մանուկյան Սյուզաննա, Նարե Ղազարյան /: 2023թ մասնակցել Դիջիկոդ մարզային փուլին և լաբորատորիա անվանակարգում միջին տարիքային խմբում գրավել առաջին տեղը: Երեխաները հաճախում են <<Թումո>> կենտրոն:	
---	--

1.8 Չափորոշչի պահանջներին համապատասխան կրթության որակի վերլուծություն

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Հանրակրթության ոլորտում հիմնական գերակայությունը սովորողների ուսման որակի բարձրացումն է , որի նախապայմանն է ուսումնական հաստատությունների կողմից կրթական առաքելության գիտակցումը Դպրոցն ապահովում է յուրաքանչյուր սովորողի կրթության և դաստիարակության հավասար իրավունքը: Կրթության որակի բարձրացման գործողությունների շրջանակում ուշադրություն են դարձվում կրթական չափորոշիչների և ծրագրերի արմատավորման ուղղությամբ: Աշխատանք է կատարվել ուսման որակը բարելավելու , աշակերտների կարողությունների ուղղությամբ: Բոլոր ուսուցիչները ունեն առարկայական թեմատիկ պլաններ, դասարան են մտնում օրվա դասի պլանով, կատարում փոխադարձ դասալսումներ, քննարկումներ, վերլուծություններ: Օրվա դասի պլաններում սահմանված են դասի նպատակները, խնդիրները, վերջնարդյունքները: Գործում է ներդպրոցական վերահսկողություն: Առողջության պահպանման և անվտանգ կենսագործունեության , ռազմաօդային անվտանգության , հայրենասիրական և բարոյական դաստիարակության ամրապնդելու ուղղությամբ աշխատանքներ են տարվել: Մանկավարժական անձնակազմը տիրապետում և կիրառում է տարբեր մեթոդներ: Շնորհիվ մանկավարժների կողմից կիրառվող փոխներգործուն մեթոդների և հնարների աշակերտները ստանում են բավարար գիտելիքներ՝ զարգացնելու կոմպետենցիաները, այն է՝ գիտելիք, հմտություն, քննադատական մտածողություն, արժեքային համակարգ:	- Կարողունակահեն կրթության կազմակերպման հմտությունների պակաս - Նախագծային ուսուցում կազմակերպելու դժվարություններ - Գնահատման բնութագրիչների կիրառման դժվարություններ - Առարկայական օլիմպիադաների մասնակցության բացակայություն - Մարզական միջոցառումների մասնակցության ցածր մակարդակ - Դասարանական , արտադասարանական , արտադպրոցական բազմաթիվ միջոցառումների ու ծրագրերին մասնակցության պասիվություն - Երկկազմ դասարանների առկայություն

Երեխաները սիրով այցելում են <<Հառիճի արվեստի դպրոց>> ՀՈԱԿ-ի խմբակների, ստացել բազմաթիվ շնորհակալագրեր: Որպես կրթության որակի ցուցանիշ պետք է նշել շրջանավարտների ընդունվելը բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ: Դպրոցում սովորում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող 1 աշակերտ, որի ուսուցումը կազմակերպվում է տնային ուսուցմամբ: Ուսուցիչները համագործակցելով ՏՄԱԿ-ի բազմամասնագիտական թիմի, ծնողների հետ, ըստ սահմանված կարգի և ժամանակացույցի իրականացնում են տնային ուսուցումը, ապահովելով սովորողի կրթությունն ստանալու հավասար իրավունքը: Անհրաժեշտ խելամիտ հարմարեցումների ապահովման պարագայում ԿԱԴԿ ունեցող աշակերտի համար նպատակահարմար է ուսուցումը կազմակերպել դպրոցում: Կրթության որակի գնահատումը սովորողի մոտ կարողունակության զարգացման աստիճանը բնութագրող վերջնարդյունքն է, ըստ ձեռք բերված գիտելիքների և հմտությունների մակարդակի, ինչպես նաև դիրքորոշումների և արժեքների ձևավորման չափորոշչային պահանջներին համապատասխան: Հանրակրթության պետական չափորոշիչով գնահատումը իրականացվում է ամփոփիչ գնահատում՝ 1-4 դասարաններում և 5-րդ դասարանի առաջին կիսամյակում բնութագրման միջոցով: 5-րդ դասարանի երկրորդ կիսամյակից մինչև 12-րդ դասարանը ներառյալ ամփոփիչ գնահատումը իրականացվում է միավորային գնահատման միջոցով: Ձյավորող գնահատումն իրականացվում է 1-12-րդ դասարաններում: Բնութագրող գնահատումն իրականացվում է 1-4-րդ դասարանների կիսամյակների և 5-րդ դասարանի առաջին կիսամյակի ավարտին: Հայտորոշիչ գնահատման նպատակն է բացահայտել սովորողի նախնական գիտելիքները, հմտությունները, վերաբերմունքն ու արժեքներն ուսումնական գործընթացի որևէ փուլի՝ ուսումնական տարվա, կիսամյակի, առարկայի, դասընթացի, նոր թեմայի ուսումնասիրման մեկնարկից առաջ: Փուլի ընտրությունը թողնվում է ուսուցչի հայեցողությանը: Միավորային գնահատում կիրառվում է 5-րդ դասարանի երկրորդ կիսամյակից սկսած: ԿԱԴԿ ունեցող աշակերտների գնահատումը իրականացվում է ըստ ԱՌԴ-ի: Կրթության որակը դպրոցում գնահատվում է հետևյալ չափանիշներով՝ • Ուսումնական գործընթացի առկա վիճակը/աշակերտի կարիքին համապատասխան ուսուցման կազմակերպում	
---	--

• Կրթական գործընթացի կատարողականը / մանկավարժական և վարչատնտեսական աշխատակիցների աշխատանքի կազմակերպման հատուկ պլանավորված մեխանիզմների առկայություն • Կրթական գործընթացի արդյունավետությունը / հասարակական կարիքներին համապատասխան կրթության բոլոր մասնակիցների փոխգործակցություն • Ուսումնադաստիարակչական միջոցառումների որակը/ դպրոցական միջոցառումների , խմբակների • Նախագծերի իրականացում և կարգապահության արմատավորում Բուլինգի կանխարգելման հարցում ուսուցիչներն ունեն իրենց մեծ ազդեցությունն: Բաց դասերին, դասղեկի ժամերին պարբերաբար անդրադառնում են խնդրին, քննարկում երևույթը, բարձրաձայնում վատ ազդեցությունների մասին:	
--	--

Սովորողների փոքր թվաքանակ ունենալու պատճառով , որով պայմանավորված ֆինանսավորումը բավական ցածր է եղել, հնարավոր չի եղել կրթության գործընթացը կազմակերպել առանձին դասարաններում, նախորդ տարիներին դպրոցն ունեցել է համակազմ դասարան, որը վատ է անդրադարձել կրթության գործընթացի վրա: Ֆինանսավորման նոր մոդելից հույսերը մեծ են , յուրաքանչյուր սովորող գիտելիքներ ձեռք կբերի իր տարիքին համապատասխան առանձին դասարաններում:

Դաս.	Աշակերտ թիվ, դասարանների քանակ						գերազանց			լավ		որակ			
	2020-2021թ		2021-2022		2022-2023		2020-2021	2021-2022	2022-2023	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2020-2021	2021-2022	2022-2023
I	13	1	18	1	13	1									
II	7	1	10	1	18	1	2	3	5	5	5	11	100%	80%	94.4%
III	14	1	8	1	9	1	4	2	3	4	5	5	57.1%	87.5%	88.8%
IV	14	1	14	1	8	1	3	4	2	5	4	5	57.1%	57.1%	87.5%
V	17	1	14	1	13	1	2	3	4	6	5	4	47%	57.1%	87.5%
VI	21	1	16	1	14	1	2	2	3	10	7	5	57.1%	56.2%	57.1%
VII	9	0,5	21	1	16	1	1	2	2	2	10	6	33.3%	57.1%	50%
VIII	9	1	8	1	21	1	1	-	2	2	3	10	33.3%	37.5%	57.1%
IX	5	0,5	9	1	8	1	1	1	-	2	2	3	60%	33.3%	37.5%
X	8	1	0	0	5	0,5	1	-	1	1	-	2	25%	-	60%
XI	4	0,5	8	0,5	0	0	1	1	-	1	1	-	50%	25%	-
XII	4	0,5	4	0,5	8	0,5	2	2	1	2	2	1	100%	100%	25%
ԸՆԴ	125	10	130	10	135	10	20	20	23	40	44	52	60	65	75

Կրթության որակի ընդհանուր վերլուծությունը կատարվում է տարեկան առնվազն 2 անգամ՝ կիսամյակային ամփոփումից հետո: Կատարվում է վերլուծություն ըստ առարկաների, ընթացիկ ստուգումների, գնահատման և հետադարձ կապի միջոցով՝ համեմատելով նախորդ արդյունքների հետ:

Վերջին երեք տարիների ընթացքում դպրոցի աշակերտները չեն մասնակցել առարկայական օլիմպիադաներին : Չկան գերազանցության վկայական ստացած աշակերտներ:

1.9 Բազմակարծիք, ներառական և մասնակցային արժեքային միջավայրի ստեղծում

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Դպրոցում նախատեսվող խմբակները / առողջ ապրելակերպ, մասնագիտական կողմնորոշում/ նպաստում են աշակերտների սոցիալականացման և ինքնուրույն կյանքի նախապատրաստման համար: Նախագծային աշխատանքի ներդրումը նպաստում է աշակերտների համար բազմակարծիք, մասնակցային միջավայրի ձևավորմանը: Նախագծային մեթոդի հիմնական նպատակը սովորողների գործնական խնդիրների կամ առաջադրանքների լուծման գործընթացում ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելն է՝ տարբեր առարկաներից գիտելիքների ինտեգրման միջոցով: Նախագծային մեթոդը հետազոտական ատեղծագործական մեթոդների համադրություն է :Այստեղ ուսուցիչը ստանձնում է մշակողի, համակարգողի , փորձագետի , խորհրդատուի դեր: Սա նշանակում է , որ նախագծային մեթոդի հիմքում ընկած է սովորողի ճանաչողական հմտությունների , սեփական գիտելիքներն ինքնուրույն ձևակերպելու , տեղեկատվական տարածքում կողմնորոշվելու , քննադատական ստեղծագործական մտածողության ձևավորումն ու զարգացումը: Դպրոցում ակտիվ աշխատանքներ են տարվում բազմազանության ճանաչման,երկխոսության խթանման, ինչպես նաև ներառման, հարգանքի և հանդուրժողականության մյուսի նկատմամբ և նրանց իրավունքի նկատմամբ , ոչ միայն տարբերվել այլ նաև արտահայտել իրենց տարբերությունը: Բազմակարծությունը նաև տարբեր հետաքրքրություններով , տեսակետներով , կենսակերպով , ծագմամբ և համոզմունքներով խմբերի խաղաղ համակեցությունն է : Կատարվում է բուժքրոջ այցելություն դպրոց և կատարվում սովորողի ամենամյա բուժզննում, ինչը բխում է աշակերտի առողջական շահերի պաշտպանությունից: Դպրոցում առկա է բազմակարծիք, համընդհանուր ներառական մասնակցային բարենպաստ կրթական միջավայր:	• ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար խելամիտ հարմարեցումների բացակայություն • Թեքահարթակների բացակայություն • Հարմարեցված գույքի բացակայություն • Նախագծային աշխատանքներ կատարելու ուղղությամբ պասիվություն • Ծնողները ընդդիմանում են երեխաներին ներկայացնել կարիքի գնահատման

Դպրոցն ակտիվորեն համագործակցում է կառավարման խորհրդի հետ, որոշումներ կայացնելիս հաշվի առնում խորհրդի կարծիքներն ու առաջարկները:

Ժողովրդավարական սկզբունքներին համապատասխան դպրոցում ուսումնադաստիարակչական և ուսումնասօժանդակ աշխատանքները իրականացվում են պատշաճորեն, հաշվի են առնվում մանկավարժական , ծնողական , աշակերտական խորհուրդների կարծիքները որոշումներ կայացնելու և գործառնություններ կատարելու ընթացքում

Դպրոցում ձևավորված է բարոյահոգեբանական արժեքային միջավայր, որտեղ կրթության գործընթացի մասնակիցները / ծնող, աշակերտ, մանկավարժ, կառավարման մարմին/ գործում են արդյունավետությունը:

Քննարկումների և տարաբնույթ միջոցառումների միջոցով պարբերաբար անդրադարձ է կատարվում վտանգավոր սովորություններին/ ալկոհոլ, ծխախոտ, թմրանյութեր, բուլինգ/, խտրականության, բռնության, հալածանքի, անձի թերազնահատման, վիրավորանք, անկախ սեռից, ազգությունից և այլ սովորական վիճակից. բոլորը հավասար են օրենքի առաջ, դարին բնորոշ խնդրահարույց հիվանդությունների վերաբերյալ, անպայման ներառելով հոգեբանին;

Հաստատությունում սովորում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող 1 աշակերտ , որի ուսուցումը կազմակերպվում է տնային ուսուցմամբ: Աշակերտը եղել է հատուկ դպրոցի սովորող:Աշխատանքները արդյունավետ է համագործակցելով ծնող- դպրոց- բազմամասնագիտական թիմ: Անհրաժեշտ խելամիտ հարմարեցումների դեպքում հնարավոր է երեխայի ուսուցումը կազմակերպել առկա ուսուցմամբ, ինչը ավելի արդյունավետ կդարձնի սովորողի ուսուցումն ու զարգացումը:

Ներառված աշակերտի համար կազմվում է ԱՌԴ , համագործակցելով ՏՄԱԿ-ի հետ:

Ըստ կարիքի գնահատման վկայագրի գնահատվել է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի`

- Ինտելեկտուալ`3-րդ աստիճան
- Շարժունակության` 3-րդ աստիճան
- Խոսքի և լեզվի` 4-րդ աստիճան

Մենք մեր առջև խնդիր ունենք դրած, ստեղծենք այն ապահով միջավայրը, որտեղ երեխաները ինքնադրսևորման, ինքնարտահայտման և իրենց պոտենցիալը լիարժեք ռեալիզացնելու հնարավորություն ունենան:

Դպրոցում գրեթե բացակայում են ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար մատչելիությունը և խելամիտ հարմարեցումները: Ինչը խոչընդոտում է ԿԱՊԿ ունեցող սովորողի հաստատությունում առկա ուսուցում կազմակերպելու հարցում:

Համապատասխան պայմանների առկայության դեպքում, հատկապես թեթահարթակի ստեղծման պարագայում սովորողի ուսումնառությունը կկազմակերպվի դպրոցում:

Որոշ ծնողներ ընդդիմանում են իրենց երեխաներին ներկայացնել կարիքի գնահատման: Այստեղ բավական աշխատանք ունեն կատարելու բազմամասնագիտական թիմը: Կազմակերպել ծնողների հետ հանդիպումներ, քննարկումներ, խորհրդատվություններ, ծնողավարության դասընթացներ: Ցանկալի է ներկայացնել թիմի աշխատանքի ընթացքում ձեռք բերված հաջողությունները, սովորողների կողմից գրանցված հաջողությունները:

Հնարավորության դեպքում ներառել նաև հաջողություն ունեցած երեխաների ծնողներին, ինչը ավելի համոզիչ ու ազդեցիկ կլինի:

1.10 Աշխատակազմի արժյորման , խրախուսման, ինքնակրթության հնարավորությունների վերլուծությունը

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
Առկա պայմաններում դպրոցի տնօրինությունը անում է հնարավորը՝ մասնագետ մանկավարժներով դպրոցը ապահովելու իր ծովում: Դպրոցում պաշտպանվում են ուսուցչի իրավունքները, իրավունքները նրա անցած ճանապարհը և առկա գործունեությունը: Դպրոցի տնօրինությունը հետևողական է ուսուցիչների ինքնակրթության, ինքնագարգացման Մրցութային հիմունքներով մեկ ամիս առաջ ուսուցիչ է ընդունվել դպրոց որպես զինղեկ : Դպրոցի վարչատնտեսական մասի բոլոր շխատակիցները համայնքի բնակիչներ են և նրանց ճնշող թվամասնությունը դպրոցի աշակերտների ծնողներ են, որոնք տաքցավ վերաբերմունք են ցուցաբերում իրենց վստահված շխատանքի հանդեպ: Դպրոցում աշխատող 2 ուսուցիչներ , ովքեր ունեն միջին սանագիտական կրթություն տարիքով են, համակերպվել են սամվոր ատեստավորման գնալու հանգամանքի հետ:	.Ինքնակրթությամբ զբաղվելու պակաս .Արժևորման, խրախուսանքի պակաս

Դպրոցում աշխատող մանկավարժները ամեն տարի անցնում են հերթական ատեստավորում 20%-ի չափով: 2022 թվականի ատեստավորվել է 6 մանկավարժ, 2023 թվականին ատեստավորվել է 6 մանկավարժներ:

Դպրոցում չկան կամավոր ատեստավորում անցած մանկավարժներ, այս տարի կամավոր ատեստավորման հայտ են ներկայացրել բարձրագույն կրթության1 և միջին մասնագիտական կրթությամբ 2 ուսուցիչներ:

Դպրոցի 2-րդ, 5-րդ, 7-րդ դասարանների բոլոր ուսուցիչները վերապատրաստվել են ԿՁՆԱԿ հիմնադրամի կողմից կազմակերպած Նոր չափորոշիչներին համապատասխան դասընթացներում:

Ֆինանսների սղության պատճառով մանկավարժները պարգևավճարներ չեն ստացել: Մանկավարժական օրինակելի աշխատանքի համար որոշ 4 ուսուցիչներ արժանացել են դպրոցի տնօրենի խրախուսանքի /շնորհակագիր, պատվոգիր/

Դպրոցը հնարավորինս փորձում է հնարավորություններ ստեղծել աշխատողների համար ինքնակրթությամբ զբաղվելու, որակավորումը բարելավելու, Նոր չափորոշիչներին համապատասխան նախապատրաստվելու ուսումնական գործընթացին:

Դպրոցի ֆինանսատնտեսական գործունեությունը

Դպրոցի ֆինանսավորումը պետքյուջեից կատարվում է ըստ իրականացվող հանրակրթական ծրագրերի ` կախված սովորողների թվից, իսկ 2023 թվականի սեպտեմբերից դասարան թվով: Իրատեսորեն գնահատելով դպրոցի հնարավորությունները ` ընթացիկ ծախսերը իրականացվելու են օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, առաջնորդվելով << Գնումների մասին>> ՀՀ օրենքով:

Բյուջեի ծախսի հիմնական ուղղություններն են.

- Աշխատավորձ և դրան հավասարեցված վճարումներ
- Կոմունալ վճարներ
- Գրասենյակային և տնտեսական ապրանքներ
- Գույքի և սարքավորումների ձեռք բերման ծախսեր
- Մասնագիտական ծառայություններ
- Կապիտալ ծախսեր
- Կենցաղային և հանրային սննդի ծախսեր
- Պարտադիր ծախսեր
- Այլ ծախսեր

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Ֆինանսական ցուցանիշներ	33621.6	36927.5	43695.1	44333.7	44317.7

	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Բյուջե	43695.1	44333.7	44317.7
Ընդամենը ծախս	43659.1	43944,0	42692,4
Այդ թվում			
1. Աշխատավարձ	40441,1	39276,6	39621,0
2. Ընթացիկ ծախս	3218,0	4667,4	3071,4
3. Գույքի ձեռք բերում	0	0	0

Դպրոցի կարիքները հոգալու համար անհրաժեշտ է ներգրավել լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ՝ բարեգործական աջակցություն, արտաբյուջեի ձևավորում , հովանավորներ, բարերարներ, շրջանավարտների խորհուրդ:

Չնայած դպրոցում դասավանդած ուսուցիչներից շատերը տեղաբնակ չեն, բայց շնորհիվ կառավարության որոշման փոխհատուցվում է նրանց երթևեկության ճանապարհածախսը, որը շատ գովելի է և խթանիչ:

2.Նպատակների, խնդիրների սահմանում

	Նպատակներ	Խնդիրներ
	Ժամանակակից կրթական պահանջներին համապատասխան շենքային պայմանների ապահովում	• Ներքին հարադարման աշխատանքների իրականացում • Թեքահարթակների կառուցում • Բակի կանաչապատում, սպորտ հրապարակի բարեկարգում • Միջանցքի սալիկապատման, դասասենյակների հատակի նորոգում • Տիպային ճաշարան, խոհանոցի ստեղծում • Հանդիսությունների դահլիճ ստեղծում • Սանհանգույցների նորոգում, կոյուղագծերի անցկացում • Դպրոցի շենքը համապատասխանեցնել ԿԱՊԿՈՒ սովորողների հարմարավետությանը
	Ժամանակակից կրթական պահանջներին համապատասխան ֆինանսական միջավայրի և նյութատեխնիկական բազայի ապահովում Անվտանգ ուսումնական միջավայրի ապահովում	• Մարզագույքի, խոհանոցային գույքի համալրում • Ուսումնական նյութեր, դիդակտիկ պարագաներ, անհրաժեշտ մեթոդական գրականության ապահովում • Գրադարան՝ գեղարվեստական գրականությամբ և ուսումնական նյութերով հագեցվածության • Գրապահարանների, աշխատասեղանների, համակարգչային սեղանների, աշակերտական սեղան աթոռների, կախիչներ՝ զգեստների համար նախատեսված ձեռք բերում • Առարկայական կաբինետների, լաբորատորիաների նյութատեխնիկական բազայի հարստացում, համակարգիչների, նոութբուքների, պրոյեկտորի, բազմաֆունկցիոնալ տպիչ սարքերի ձեռք բերում • ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար խելամիտ հարմարեցումներ ապահովում

	• Կառավարման և խորհրդակցական մարմինների դերի բարձրացում • Կառավարման խորհրդի դերի բարձրացումը դպրոցի հետ համագործակցության արդյունքում • Մանկավարժական խորհրդի լիազորությունների գործնական կիրառում • Ծնողական խորհրդի հետ համագործակցության բարելավում և դերի բարձրացում • Աշակերտական խորհրդի գործունեության ակտիվացում , աշակերտական խորհրդի դերի կարևորում , սովորողների նախաձեռնության խթանում • Ստեղծել հոգաբարձուների և շրջանավարտների խորհուրդ	Կառավարման խորհրդի և խորհրդակցական մարմինների դերը դպրոցի կառավարման մեջ կարևորելը, նրանց գործունեության արդյունքում դպրոցի կառավարումը դարձնել ավելի արդյունավետ , տեսանելի և մասնակցային 3ոգաբարձուների և շրջանավարտների խորհրդի ստեղծումը կնպաստի կրթական գործընթացի զարգացմանը աջակցմանը
	• Սովորողների սոցիալականցման ապահովում	Համագործակցել տարածքային կառավարման մարմինների, հասարակական /Հայկական կաթիտաս, Վորլդ Վիժն և այլն/կազմակերպությունների , բնապահպանական ԾԻԳ-երի , հետ .Համագործակցել կրթական հաստատությունների հետ .Ձևավորել քաղաքացիական հասարակության ակտիվ քաղաքացի
	• Մանկավարժական համակազմի որակական բարելավում • Սկսնակ ուսուցիչների աշխատանքի արդյունավետության բարձրացում	Ուսուցիչների ինքնազարգացմանն ուղղված աշխատանքների կազմակերպում .Խթանել, խրախուսել ուսուցիչների մասնակցությունը վերապատրաստումներին .Ապահովել փորձի փոխանակում սկսնակ և փորձառու ուսուցիչների միջև: Բոլոր ուսուցիչները պետք է տիրապետեն առարկայական նոր չափորոշիչներին Կատարել հաճախակի փոխադարձ դասախոսումներ և քննարկումներ

Նպաստել դասապրոցեսում և դասապրոցեսից դուրս նորարարությունների , կրթական այլ տեխնոլոգիաների և ՏՀՏ կիրառությանը ուսումնադաստիարակչական գործընթացի զարգացմանը	Նորագույն տեխնոլոգիաների և մեթոդների շարունակական ներդրում .ՈՒՄԵԴԻՆԻ ՏՀՏ որակների բարելավում .Մեդիագրագիտության կարևորում ու զարգացում . Սովորողների մոտ առաջացնել հետաքրքրություն նախագծային, ստեղծագործական, հետազոտական ինքնուրույն աշխատանք կատարելու ուղղությամբ .Համակարգչային տեխնիկայի համալրում .Սովորողների մոտ զարգացնել տեղեկատվական և հաղորդակցական կարողություններ
Ապահովել Հանրակրթական Նոր չափորոշի պահանջը՝ սովորողների կոմպետենցիաների / կարողունակությունների վրա հիմնված կրթության մատուցում, որը պետք է սկսել ուսումնառության սկզբից և զարգացնել ավագ դպրոցում : Նշված ուսուցման հիմքում կձևավորվեն մասնագիտորեն կողմնորոշված, մրցունակ և սոցիումին ինտեգրված քաղաքացիներ: .Աշակերտների, դասարանների մրցակցային ուսուցման ապահովում .ՈՒՄԵԴԻՆԻ համար բարենպաստ պայմանների ապահովում, առողջության պահպանում .Աշակերտներ առողջության և անվտանգ միջավայրի ստեղծում .. Աշակերտների և աշխատողների մոտ ձևավորել սիրո և հոգատարության զգացում բնության և շրջապատի նկատմամբ	Կրթության որակի բարելավում, չափորոշով սահմանված վերջնարդյունքների ապահովում .Կիրառել Նոր գնահատման համակարգը, պահպանել օբյեկտիվություն .Գործնական աշխատանքների ավելացում, Նոր մեթոդների ներդրում .Աշակերտներին մասնակից դարձնել առարկայական օլիմպիադաներին, տարբեր տեսակի մրցույթներին .Բարեկարգ պահել դպրոցի շրջապատը, դասասենյակները, կաբինետները, մարզադահլիճը, հանդերձարանները, սանհանգույցները: . Կազմակերպել ճանաչողական էքսկուրսիաներ և արշավներ Մարզական միջոցառումների մասնակցության ապահովում և խթանում . Դասարանական , արտադասարանական , արտադպրոցական բազմաթիվ նպատակային միջոցառումների կազմակերպում և մասնակցության ապահովում .ՈՒՄԵԴԻՆԻ արդյունավետության բարձրացում Կիրառել գնահատման Նոր համակարգ

	.Քաղաքացիական հասարակության և ակտիվ քաղաքացու ձևավորում .Դպրոցում բազմակարծիք , ներառական, մասնակցային արժեքային միջավայրի շարունակական կատարելագործում	• Չարգացնել յուրաքանչյուր սովորողի ներուժը համատեղ գործողություններ կատարելու, որոշումներ ընդունելու և նպատակին հասանելու համար
	Աշխատակազմի արժևորման, խրախուսման, և ինքնակրթության հնարավորությունների նոր գործիքների կիրառում	• Կատարել մանկավարժների աշխատանքի որակի գնահատման ուսումնասիրություն և վերլուծություն • Մշակել աշխատակազմի խրախուսման ձևեր, մեթոդներ

3. Ուսումնական հաստատության գործունեություն

3.1 Կրթական կարիքների նկարագրություն

Կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության կազմակերպման հիմքը կրթության զարգացման պետական ծրագիրն է , որը ՀՀ կառավարության ներկայացմամբ հաստատում է ՀՀ Ազգային ժողովը:

Դպրոցի գործունեությունը պետք է նպատակաուղղված լինի սովորողի մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական և սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

Պետության և ազգի անվտանգության ապահովման գործում գերակա խնդիր է դառնում պետական մտածելակերպ ունեցող և ապագայի մարտահրավերներին դիմակայելու պատրաստ մարդու ձևավորումը:

Ուսումնական հաստատության նպատակն է առաջիկա 5 տարիներին մրցունակ դպրոց ունենալն է, որտեղ յուրաքանչյուր կրթական աստիճանի շրջանավարտի, այդ թվում ԿԱԴԿՈՒ-ի , ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները միտված կլինեն հանրակրթության պետական չափորոշիչների ապահովմանը: Մրցունակ դպրոց ձևավորելու համար պետք է յուրաքանչյուր սովորողի կարիքին համապատասխան անհրաժեշտ ուշադրություն ապահովել, ստեղծել պայմաններ, որ յուրաքանչյուր սովորող ինքնահաստատվի և դառնա հաջողակ և որակյալ մասնագետ:

Աշխատանքային շուկայում պահանջներին համապատասխան դառնալու համար պետք է որակյալ մասնագետներ: Դպրոցն այդտեղ պետք է ապահովի առջընթացը:

Դպրոցի առաքելությունն է ուսումնառության արդյունավետ կազմակերպման միջոցով ձևավորել համակողմանիորեն զարգացած, մասնագիտորեն կողմնորոշված, հայրենասեր, ազգային արժեքների կրող մրցունակ, մարդասիրական ոգով դաստիարակված կոմպետենտ քաղաքացիներ;

Այս ամենի հիմքում պետք է դրվի ազգային արժանապատվություն ունեցող հայ մարդու դաստիարակությունը, ով ճանաչում է , ընդունում և հարգանքով է վերաբերվում իր և ուրիշ ժողովուրդներին, նրանց հոգևոր և մշակութային արժեքներին:

Դպրոցի գործունեության առարկան յուրաքանչյուր սովորողի կրթության կազմակերպումն է հանրակրթական հիմնական և լրացուցիչ ծրագրեր իրականացնելու միջոցով:

ա. հանրակրթության պետական չափորոշչի պահանջներին համապատասխան սովորողի ուսուցումն ու դաստիարակությունը կազմակերպել դասապրոցների /ուսումնական նախագծերի և ուսումնական խմբակների /նպատակային ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներով:

բ. յուրաքանչյուր սովորողի համար անկախ ազգությունից, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքից և այլ առանձնահատկություններից կրթության հավասար իրավունքով համընդհանուր ներառական կրթության կազմակերպում մանկավարժական նպատակային մոտեցումներով

գ. ժամանակակից կրթական ծրագրերի ներդրում՝ հանրակրթության պետական չափորոշչի պահանջներին համապատասխան, որոնք կնպաստեն սովորողների կարողունակությունների ձեռք բերմանը

դ. նպատակային և հասցեական մոտեցում յուրաքանչյուր սովորողի համար

ե. գնահատման ռազմավարական համակարգերի ներդրում՝ գնահատելու կատարված աշխատանքների արդյունավետությունը յուրաքանչյուր սովորողի համար

Հաստատության գործունեությունը համապատասխանում է կրթական քաղաքականության միտումներին, համայնքի շահառու խմբերի կարիքներին ու հնարավորություններին:

Լիարժեք գործունեության համար պետք է նպաստել սովորողի մոտ մարդասիրական, ազգային, համամարդկային արժեքների ձևավորմանը, սերմանել արժանապատվություն, հայրենասիրություն, պատասխանատվություն, հանդուրժողականություն, զարգացնել բնապահպանական աշխարհայացք՝ ձևավորում: Ուսուցողական միջավայրը պետք է լինի անվտանգ, հիգիենիկ, հետաքրքիր, գեղագիտական:

3.2. Համապատասխանում է պետության քաղաքականության միտումներին, համայնքի շահառու խմբի կարիքներին և հնարավորություններին

ՀՀ Շիրակի մարզի <<Հառիճի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ում երեխաների կրթությունն ու դաստիարակությունը կազմակերպվում է պետության կրթական քաղաքականության միտումներին համապատասխան:

Ըստ զարգացման ծրագրի դպրոցի կրթությունը նպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի՝ որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնասպասարկման ունակությունների ձեռք բերմանը, մասնագիտական կողմնորոշմանը և մասնագիտական կրթության, ինքնուրույն կյանքի նախապատրաստմանը, համակողմանիորեն զարգացած քաղաքացու ձևավորմանը:

Դպրոցի գործունեության նպատակը յուրաքանչյուր երեխայի, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող զարգացման առանձնահատկություններին համապատասխան կրթական գործընթացին առավելագույն մասնակցության պետական չափորոշիչով սահմանված արդյունքների ապահովումն է:

Դպրոցը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով համագործակցում է համայնքի տարածքում պետական կրթական քաղաքականության իրականացմանը, որը համապատասխանում է շահառու խմբերի/ ուսուցիչներ, աշակերտներ, ծնողներ, համայնք/ դրական արդյունքների ձեռք բերմանը, աջակցում համայնքի կազմակերպած միջոցառումների անցկացմանը/ համատեղ շաբաթօրյակներ, ծառատունկ, հանդիպումներ, էթնոկուրսիաներ, տոնակատարություններ/: Համայնքի ներկայացուցիչները հրավիրվում են մասնակցելու դպրոցում կազմակերպվող միջոցառումներին:

Սովորողները հանդիպումներ, քննարկումներ պետք է ունենան համայնքի ներկայացուցիչների, քաղաքացիների հետ, որի արդյունքում կիրականացվեն տարբեր նախագծային աշխատանքներ՝ միտված համայնքի զարգացմանը և կարիքների հետազոտմանը:

Կտարվելու է Նախադպրոցական և դպրոցական տարիքի երեխաների հաշվառում և ընդգրկում ուսումնական հաստատություն:

3.3 Համապատասխանությունը հաստատության ենթակառուցվածքների հնարավորություններին, մարդկային ռեսուրսներին և ներուժին

Դպրոցը չունի հանդիսությունների դահլիճ, անհրաժեշտության դեպքում օգտվում են հարամարեցված տարածքից:

ՈՒՆԻ տնօրենի աշխատասենյակ, 1 ուսուցչանոց, 1 համակարգչային դասասենյակ, 1 լաբորատորիա, 1 ՆԶՊ առարկայի դասասենյակ, 44-օրյա պատերազմում զոհված դպրոցի սաների անուններով անվանակոչված 2 դասասենյակ, բեմ միջանցքում, 1 մարզադահլիճ, որը չափերով չի համապատասխանում սահմանված նորմերին, ունի վերանորոգման կարիք, 2 հանդերձարան/տղաներ և աղջիկներ/ չկան առանձնացված լվացարաններ, սպորտհրապարակ, <<Արմաթ>> լաբորատորիա, 4 սանհանգույցներ, որից 2-ը գործում է, 2-ը` ոչ, ունեն վերանորոգման կարիք: Գրադարան, ճաշարան , պահեստ, արհեստանոց, 1 առանձնացված սենյակ կաթսաների համար նախատեսված, ինտերնետ կապի առկայություն, գործում է հրդեհաազդարարման համակարգ:

Դպրոցը չունի լաբորատորիաներ, անհրաժեշտ պարագաներ և նյութեր:

Առկա չեն ԲՏԾՄ և մյուս առարկաներին վերաբերող համապատասխան դիդակտիկ պարագաներ, քարտեզներ և նյութեր:

Անմխիթար վիճակում է գտնվում դպրոցի արհեստանոցը: Դպրոցում առկա չեն առարկայական կաբինետներ:

Դպրոցում գործում է ճաշարան, հարմարեցված տարածքում, որտեղ սնվում են տարական դասարանի աշակերտները: Այսինքն դպրոցում իրականացվում է <<Դպրոցական տաք սնունդ ծրագիրը>>: Գրադարանը չունի անհրաժեշտ բոլոր միջոցները անվտանգ սնունդ ապահովելու համար. նախատեսվում է պահանջվող չափորոշիչներին համապատասխան փոխել ճաշարանի սեղան աթոռները:

Դպրոցը չունի բուժկետ և բուժֆույր ,որոնք անհրաժեշտություն են , երբեմն երբեմն ԲԿ-ի կողմից այցելում է համայնքի բուժֆույրը:

Դպրոցն ունի գրադարան` ուսումնական գրքերով, ձեռնարկներով, գեղարվեստական գրականությամբ: Գրադարանն ունի տարածքի ընդարձակման և հարստացման կարիք:

Դպրոցում դասավանդած ուսուցիչներից շատերը տեղաբնակ չեն, բայց շնորհիվ կառավարության որոշման փոխհատուցվում է նրանց երթևեկության ճանապարհածախսը, որը շատ գովելի է և խթանիչ:

N	23.06.2023-ի դրությամբ	
1	Ուսուցիչների ընդհանուր թիվը	21
2	Վարչական աշխատողներ	3
3	Սովորողների թիվ	132
4	Բարձրագույն կրթությամբ ուսուցիչներ	19
5	Տարակարգ ունեցող ուսուցիչներ	0
6	Կամավոր ատեստավորված ուսուցիչներ	0
7	Համատեղությամբ աշխատող ուսուցիչներ	1
8	Ուսուցիչ – սովորող փոխհարաբերություն	6
9	Ուսուցիչների միջին շաբաթական ծանրաբեռնվածություն	16
10	Առարկայական մեթոդ միավորում	2

11	Ուսումնառական անձնակազմ	
12	Հաշվապահ	1
13	Օպերատոր	1
14	Գործավար	1
15	Գրադարանավար	1

Հաստիքացուցակ

Հ/Հ	Հաստիքների անվանում	Հաստիքների միավորների քանակ
1	Տնօրեն	1
2	Վարչատնտեսական համակարգող	1
3	Տնօրենի տեղակալ ուսումնական աշխատանքների գծով	0.5
4	Տնօրենի տեղակալ մասնագիտացված կրթական աջակցությունների գծով	0.5
5	Վարչատնտեսական համակարգող	1
6	Հաշվապահ	0.75
7	Չինող	1
8	Քաղաքացիական ծառայություն	0.5
9	Համակարգչային օպերատոր	0.75
10	Գրադարանավար	0.5
11	Դաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպիչ	0.5
12	Ուսուցչի օգնական	0.5
13	Լաբորանտ	0.25
14	Տնտեսավար	0.75
15	Հավաքարար	1.5
16	Պահակ	0.5
17	Հնոցապահ	0.5

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՏԱՐԻՔԱՅԻ ԿԱԶՄ

Մինչ 30 տարեկան	1
31-40 տարեկան	6
41-50 տարեկան	6
51-60 տարեկան	3
61 և ավելի	6

4-5. Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումը ապահովող գործողություններ, միջոցառումներ և պատասխանատուներ

Միջոցառում գործողություն	Ակնկալվող արդյունք	Սահմանված ժամկետ	Պատասխանատուներ
Կառավարման խորհուրդ. Լիազորությունների ընդլայնում հետևյալ ուղղություններով .Ներկայացնել կրթության կառավարման լիազորված մարմնի առաջարկությունները զարգացման ծրագրի ներառելու .Նյութատեխնիկական բազայի հարստացման ուղղությամբ որոշումների ընդլայնում .խորհրդի անդամների մասնակցությունը դպրոցի կրթական ծրագրերին , միջոցառումներին , ներքին գնահատման աշխատանքներին .մյուս խորհուրդների հետ սերտ համագործակցության ապահովում Ծնողական խորհուրդ. .խորհրդի անդամներին ընդգրկել ուսման կարևորագույն գործառնություններում .ծնողի և դպրոցի միջև կապերի ամրապնդման համար կազմակերպել սեմինարներ, հանդիպումներ .կազմակերպել համատեղ ծնող- ուսուցիչ -աշակերտ քննարկումներ, միջոցառումներ .ծնողների և մանկավարժական կոլեկտիվի կողմից երեխաների դաստիարակության հարցում միասնական պահանջների ձևավորում .ծնող խորհրդի նիստում հանդես գալ առաջարկություններով, խթանել հետաքրքիր	Առավել մասնակից դարձնել դպրոցի գործունեությանը	2023-2028	Տնօրեն, տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալ, տնօրենի ՄԿԱ գծով տեղակալ, կազմակերպիչ, դասղեկներ, կառավարման խորհուրդ, մանկավարժական խորհուրդ, աշակերտական խորհուրդ, ծնողական խորհուրդ, շրջանավարտներ, համայնքի ներկայացուցիչներ, ձեռներեցներ, բարերարներ

նախաձեռնությունների իրականացմանը Աշակերտական խորհուրդ .ակտիվացնել աշակերտական խորհրդի գործունեությունը .կազմակերպել միջոցառումներ, հանդիպումներ, բանավեճեր , կլոր սեղաններ և մրցույթներ, որոնք նպատակաուղղված կլինեն ազատ մտածողության զարգացմանը, ինչպես նաև պատասխանատվության ձևավորմանը .ամրապնդել ուսուցիչ- աշակերտ, ծնող-աշակերտ, համայնք-աշակերտ հարաբերությունները .աշակերտական խորհրդի գործունեության հիմքում կարևորելով վարվելակերպի ձևավորումը շարունակել ակտիվ հասարակական անհատի կրթման , սեփական կարծիքների ազատ արտահայտման ուղղորդման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքները Մանկավարժական խորհուրդ .խորհրդի լիազորությունների գործնական կիրառում .ուսուցիչների աշխատանքների գնահատման և խրախուսման նոր գործիքների կիրառում .ուսումնական պլանների, ծրագրերի և դասագրքերի համալիր ստեղծման գործընթացին ուսուցիչների ակտիվ մասնակցության ապահովում .սովորողների գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգի առավել արդյունավետ աշխատակարգի մշակման և կիրառման ներդրում .առաջավոր փորձի հիման վրա դպրոցի աշխատանքների ակտիվացում			
---	--	--	--

.ուշադրության կենտրոնում պահել մանկավարժական խորհրդի ընդունած որոշումների ճիշտ և ժամանակին կատարումը Շրջանավարտների խորհուրդ .ստեղծել շրջանավարտների խորհուրդ .կրթական գործընթացի զարգացմանը աջակցելու գործում շրջանավարտների խորհրդի դերի կարևորում .այդ խորհրդի կազմում ընդգրկել անհատ ձեռներեցների , դպրոցի գործունեության շահագրգիռ անձանց .նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների հայթայթմանը, նյութատեխնիկական միջոցների համալրմանը Հոգաբարձուների խորհուրդ .առաջիկա 5 տարիների ընթացքում ձևավորել հոգաբարձուների խորհուրդ .կազմում ընդգրկել դպրոցի գործունեությամբ շահագրգիռ անձանց, տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչների, անհատ ձեռներեցների .նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների ստեղծման , նյութատեխնիկական բազայի ամրապնդման գործընթացում .հոգաբարձուների նպատակը պետք է լինի ներդրումներ և նվիրատվություններ ձեռք բերելը՝ այդ գործընթացում ներգրավել կամավորների			
.Անցկացնել հանդիպում ցերեկոյաններ արվեստագետների, արհեստագործ վարպետների մշակութային գործիչների հետ .Կազմակերպել այցելություններ մշակութային կենտրոններ	Մանրամասն ծանոթություն հեղինակների կյանքի պայմաններին և նրանց ստեղծագործություններին Մշակութային կյանքի զարգացում	2023-2028	Տնօրինություն, ԴԱԿ, ՄԿԱ, վարչատնտեսական համակարգող, դասղեկներ, մանկավարժներ, ԱԽ, ԾԽ, ՀՈՍԿ-ի տնօրեն, քահանա

.Համագործակցել բուհերի հետ .Կազմակերպել տարաբնույթ էքսկուրսիաներ հայաստանի պատմամշակութային վայրեր, այցելություններ թանգարաններ, ցուցասրահներ, թատրոններ .Դաստիարակել կամավորության առաջնորդության մասնակցային արժեքներ կրող քաղաքացիներ .Համայնքի հետ համատեղ ծրագրերի իրականացում, սովորողների և ծնողների մասնակցությամբ/ դպրոցի բակում պտղատու ծառերի տնկում, շաբաթօրյակներ և այլն/ .<<Հառիճի արվեստի դպրոց>> ՀՈԱԿ-ի հետ կազմակերպել նկարչական , ձեռագործ իրերի ցուցահանդես վաճառք համայնքի և ծնողների ներգրավմամբ: .Համագործակցելով Հառիճում գտնվող եկեղեցուն կից Հառիճի Թրբանճյան ընծայարանի հետ սովորողներին հաղորդակից դարձնել հոգևոր կյանքին և առաքելական եկեղեցու ավանդույթներին .Պետության կողմից տրամադրած դպրոցական աբոնենտային համակարգի կիրառում, խթանելով դպրոց-մշակութային օջախ կապը, նպաստելով աշակերտների գեղարվեստական դաստիարակությանն ու գեղագիտական զարգացմանը			Համայնքապետարան, կառավարման խորհուրդ
---	--	--	---

.Մեթոդ -միավորումների հետ կազմել ուսուցիչների ինքնագարգացման պլանի օրինակելի նմուշ .Վերապատրաստումներին մասնակցությունը կիրականացվի ըստ կարիքի .Աջակցել <<Տարվա լավագույններ>> մրցույթին մասնակցելու համար .Մանկավարժների ուսուցումն ու զարգացումը կազմակերպել ֆորմալ և ոչ ֆորմալ եղանակով .Ուսուցիչների հետ քննարկել ՀԴԶ և տալ պարզաբանումներ նրանցից բխող բովանդակային , ծրագրային և մեթոդական փոփոխությունների մասին .Նյութերով համալրել գրադարանը /առարկայական ծրագրեր, սիդիներ, դիդակտիկ պարագաներ, պաստառներ և այլն/ .Համակարգչային հատուկ դասընթացներ ուսուցիչների համար .Մասնագիտական որակի և դասավանդման մեթոդների արդիականացում , մենթոր ուսուցիչների հետ հանդիպում .Մանկավարժական առաջավոր փորձի ներդրում պրակտիկ աշխատանքում .Սեմինարներ, վեբինարներ , ինքնակրթության, ինքնավերլուծության խթանում, դասավանդման որակների արդիականացում .Նորագույն տեխնոլոգիաների և մեթոդների շարունակական ներդրում դասպրոցեսում .Ուսուցիչների ՏՀՏ որակների բարելավում .Մեդիագրագիտության կարևորում ու զարգացում .Աջակցել ուսուցիչներին տիրապետելու գնահատման համակարգին, կիրառել ուսուցանող գնահատում և	.Դասն ավելի արդյունավետ կազմակերպում, նոր մեթոդների, տեխնոլոգիաների օգտագործում դասապրոցեսում, աշակերտների ակտիվացման և ձգտման ավելացում .Սկսնակ ուսուցիչների ակտիվ ներգրավումը դասապրոցեսին, ինքնակրթության ձգտում, ժամանակակից մեթոդների օգտագործում, կրթության որակի բարձրացում	2023-2028	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ ուսումնական աշխատանքների գծով, ԿՁՆԱԿ, վերապատրաստող կազմակերպություններ, մ/մ նախագահներ, մենթոր ուսուցիչներ, ՀՄԿ, ՏՄԱԿ
--	--	------------------	---

գնահատման բնութագրիչները: .Նպաստել համընդհանուր ներառական կրթության գործընթացում ուսուցիչների կատարելագործմանը, կարողունակությունների զարգացմանը			
.Համակարգչային տեխնիկայի համալրում .Նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրում դասապրոցեսում .Անվտանգ համացանցի կանոնների պահպանում, վերահսկողության իրականացում դպրոցում .Ժամանակակից կրթական պահանջներին համապատասխան սովորողների մոտ զարգացնել նորի և նորարարության հանդեպ ճկունություն, գործողություններում հարմարվելու կարողություն .Դպրոցում հեռավար կրթական ծառայությունների մատուցման, էլեկտրոնային պաշարներից օգտվելու, առցանց դասընթացներ կազմակերպելու համար .Լուսաբանել և քննարկել e- draft.am կայքում դրված ակտերը	Դասը արդյունավետ կազմակերպելու ժամանակակից մեթոդների օգտագործում ՏՀՏ -երի կիրառում դասի ընթացքում	2023-2028	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, տնօրեն, տնօրենի տեղակալ ուսումնական աշխատանքների գծով, մ/մ Նախագահներ, վարչատնտեսական համակարգող, մենթոր ուսուցիչներ, ԿՁՆԱԿ, մանկավարժներ վերապատրաստող կազմակերպություննե ր, օպերատոր, ինֆորմատիկայի ուսուցիչ
.Մշտադիտարկումներ .Վերջնարդյունքների ապահովման դիտարկում .Մնացորդային գիտելիքի ստուգում .Հայտորոշիչ աշխատանքներ .Նախագծային աշխատանքներ .Սահմանված ժամանակացույցի համաձայն ամեն շաբաթյա լսումներ և հաղորդումներ կազմակերպել նոր կրթակարգի կիրառման վերաբերյալ .Ամիսը մեկ անգամ վերլուծել արդյունքները	Ուսուցիչ- ծնող, ծնող- դպրոց կապի ամրապնդում,կրթության որակի բարձրացում, ուսուցիչների, ծնողների և աշակերտների պատասխանատվության բարձրացում Աշակերտների մոտ հայրենիքի և պետականության հանդեպ պատասխանատվության և հարգանքի ամրապնդում,	2023-2028	ԿԳՄՄՆ, լիազոր մարմին,տնօրեն, տնօրենի տեղակալ,մ/մ Նախագահ, դասղեկներ, մանկավարժական համակազմ, ՄԿԱ ԴԱԿ համայնք, ուսուցչի օգնական,ծնող, բազմամասնագիտակ ան թիմ, զինղեկ,ֆիզկուլտուրա յի ուսուցիչ, խմբակի ղեկավարներ

.Դաստիարակության և ուսման բովանդակությունն ապահովող անհրաժեշտ պայմանների ստեղծում .Բարձր դասարաններում անցկացնել մասնագիտական կողմնորոշման թեմաներով զրույցներ .Ծնողական , աշակերտական խորհուրդներին , դասարանական ժողովներին իրազեկել հանրակրթության նոր չափորոշչով սահմանված գնահատման նոր կարգի մասին .Դասղեկի ժամերին կազմակերպել քննարկումներ վատ սովորությունների, ազգային խտրականության նաև թմրամոլության , բռնարարքների , բուլինգի, ծխելու , դեռահասների կողմից ակոհոլի օգտագործման թեմաներով: Կազմակերպել բաց դասեր , իրազեկիչ հանդիպումներ, որոնց ընթացքում աշակերտները մանրամասն կծանոթանան երևույթին: Դասղեկի ժամերին պարբերաբար անդրադառնալ վերոնշյալ խնդրահարույց երևույթներին, կարդալ նաև զեկուցումներ: Տուցադրական նյութերի միջոցով իրազեկել և դատապարտել բոլոր վնասակար սովորությունները: Համագործակցել նաև ՏՄԱԿ-ի հետ, անհրաժեշտ խորհրդատվություն տրամադրելու մանկավարժական համակազմին: .Հոգեբանի աջակցությունն ու խորհրդատվությունը ևս կարևոր է սովորողների հետ աշխատանքում, հատկապես վարքի խնդիրներ ունեցող սովորողների հետ: .Ներդպրոցական արտադպրոցական	արվեստի կարևորության ընկալում Աշակերտի մոտ առողջ ապրելակերպի , սպորտի կարևորության գնահատում, անվտանգության գիտակցում Նոր հնարավորություններ աշակերտների մասնագիտական կողմնորոշման		
---	--	--	--

միջոցառումների կազմակերպում .Ռազմահայրենասիրական, մշակութային տարբեր միջոցառումների կազմակերպում .Առողջ ապրելակերպի և սպորտի զարգացում դպրոցում .Անհամեմատելի է ծնողի դերը արատավոր սովորությունների, բռնությունների կանխարգելման գործում: .Գեղագիտական խմբակների հիմնում . Ծնողական ժողովները չպետք է կրեն ձևական բնույթ: Անհրաժեշտ է ժողովներին իրազեկել նաև ծնողներին բուլինգի մասին, ներգրավելով հոգեբանին, մանրամասն խոսել, բացատրել, իրազեկել այս երևույթի մասին: .Ծնողների հետ աշխատանքներ տանել համընդհանուր ներառման մասին, .Հոգեբանի և ուսուցչի օգնականի աշխատանքի արդյունավետ աշխատանքի ապահովում .Դասղեկ ծնող կապը հնարավորինս սերտ պահելով կիսուսափենք սովորողների կողմից իրականացվող ցանկացած վատ սովորությունից .Դժբախտ պատահարներից պաշտպանվելու երեխաների կարողությունների ձևավորման համար կազմակերպել կանխարգելիչ միջոցառումներ, ներգրավելով ՆՁՊ ուսուցչի, ԴԱԿ, դասղեկներ .Բարձր դասարաններում իրականացնել մասնագիտական կողմնորոշման ուղղված զրույցներ: .Հնարավորության դեպքում այցելել տարբեր հիմնարկ			
---	--	--	--

ծեռնարկություններ, ծանոթանալով աշխատանքներին, ինչը կնպաստի սովորողի նախասիրությունների ձևավորմանը .Դաստիարակչական աշխատանքներ հիմնված դասողեկական պլանների վրա .Դպրոցի հեռանկարային ծրագրերի, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների մասին հանդիպում քննարկումներ .Ներդպրոցական, արտադպրոցական միջոցառումների կազմակերպում .Ուսումնադաստիարակչակա ն գործընթացների ընդլայնում, ծնողների մասնակցության ընդլայնում, ծնողական ժողովներ .Ռազմահայրենասիրական տարբեր միջոցառումների կազմակերպում .Կազմակերպել երկարօրյա ուսուցում ցածր առաջադիմություն ունեցող և ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար .Դպրոցում զարգացնել նախագծային աշխատանքներ կատարելու, հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու կարողունակությունը			
.Դպրոցում սահմանել վարքագծի նոր կանոններ, որի կազմմանը մասնակից դարձնել բոլոր շահագրգիռ կողմերին .Կենտրոնում պահել դպրոցի բարոյահոգեբանական միջավայրը, մարդկային փոխհարաբերությունները .Կատարելագործել համերաշխ, բազմակարծիք , ներառական , մասնակցային կրթական միջավայրը .Կրթական բոլոր շահագրգիռ կողմերի համար ապահովել	Բազմակարծիք, մասնակցային անհատի ձևավորում	2023-2028	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ ուսումնական աշխատանքի գծով, ԴԱԿ, ՄԿԱ, ԾԽ, ԱԽ, բազմամասնագիտակ ան թիմ, դասղեկներ, մանկավարժական համակազմ

ազատ կարծիք արտահայտելու, հարցադրումներ անելու միջավայր .Ձարգացնել սովորողների թիվում աշխատելու , որոշումներ կայացնելու, ընդհանուր նպատակին հասնելու կարողունակություններ . Աշխատանքներ տանել ԿԱՊԿ ունեցող սովորողի նկատմամբ հոգատարության, համդրժողականության ուղղությամբ			
.Մանկավարժների համար ստեղծել խրախուսման մեխանիզմներ .Գործածության մեջ դնել ինքնագնահատման թերթիկը, կատարել վերլուծություններ .Դպրոցի տեսանելի հատվածում ստեղծել աշխատակազմի խրախուսման նվաճումների, ձեռք բերումների անկյուն	Կբարձրանա աշխատանքի որակը	2023-2028	Տնօրեն, տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալ, մ/մ նախագահներ, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, կառավարման խորհուրդ, ԴԱԿ,ՄԿԱ, ԾԽ, ԱԽ
Դպրոցի գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի անցում էլեկտրոնային փաթեթի	Դպրոցի գործունեության հասանելիություն և թափանցիկություն առցանց հարթակում: Դպրոցի փաստաթղթերի պահպանման առավել հասանելի և ապահով տարբերակ, դպրոցի գործունեության թափանցիկության ապահովում	2023-2028	Տնօրեն,վարչատնտեսական համակարգող Հաշվապահ Օպերատոր
Դպրոցի շենքը համապատասխանեցնել ԿԱՊԿՈՒ սովորողների հարմարավետությանը	Կարիքների հեշտ հաղթահարում	2023-2025	Հիմնադիր, լիազոր մարմին,տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, կառավարման խորհուրդ
Առարկայական կաբինետների, լաբորատորիաների նյութատեխնիկական բազայի հարստացում, համակարգիչների ,նոութբուքերի, պրոյեկտորի,	Գործնական և տեսական դասերի համախմբում	2023-2028	Հիմնադիր, լիազոր մարմին,տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, կառավարման խորհուրդ

բազմաֆունկցիոնալ տպիչ սարքերի ձեռք բերում			
Մարզադահլիճի բարեկարգում, մարզագույքի ձեռք բերում	Հետաքրքիր դասի կազմակերպում, սպորտի նկատմամբ հետաքրքրության աճ	2023-2028	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, կառավարման խորհուրդ
Կանաչ տարածքների բարեկարգում	Գեղագիտական ճաշակ	2023-2025	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, կառավարման խորհուրդ, տնտեսվար, ԱԽ, ԾԽ, մանկավարժական համակազմ
Ներքին հարդարնման աշխատանքների իրականացում Կոյուղագծերի անցկացում Միջանցքի սալկապատում դասասենյակների հատակի նորոգում, Տիպային ճաշարանի, խոհանոցի վերանորոգում, սեղան աթոռների փոխարինում Նորերով Հանդիսությունների դահլիճի ստեղծում Սանհանգույցների նորոգում	Հարմարավետ պայմանների ստեղծում	2023-2028	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, կառավարման խորհուրդ
.Ուսումնական նյութեր, դիդակտիկ պարագաներ, անհրաժեշտ մեթոդական գրականության ապահովում .Գրադարան՝ գեղարվեստական գրականությամբ և ուսումնական նյութերով հագեցվածության .Գրապահարանների, աշխատասեղանների, համակարգչային սեղանների, աշակերտական սեղան աթոռների, կախիչներ՝ զգեստների համար նախատեսված ձեռք բերում	Ուսման գործընթացը ավելի արդյունավետ դարձնել	2023-2028	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, կառավարման խորհուրդ

6. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱԽԱՏՄԱՆ ՀԱՓԱՆԻՉՆԵՐ

6.1 Չարգացման ծրագրի կատարման արդյունքների գնահատումը կատարել հետյալ սկզբունքներով

- Լիարժեք կատարված աշխատանքների համար գնահատել <<գերազանց>>/5/
- Աշխատանքները հիմնականում կատարվելու դեպքում գնահատել <<լավ>> /4/
- Նախատեսված աշխատանքները մասնակի թերություններով կատարվելու դեպքում գնահատել <<բավարար>> /3/
- Նախատեսված աշխատանքները թերություններով կատարվելու դեպքում երբ արդյունքները տեսանելի չեն գնահատել <<անբավարար>>/2/
- Եթե նախատեսված աշխատանքներից ոչինչ չի կատարվել և արդյունք չկա գնահատել <<վատ>> /1/

6.2 Կրթության որակի և առաջադիմության վրա ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ազդեցության հափանիչները

- ԿԳՄՍ նախարարի կողմից իրականացվող ուսումնական պլանի հիման վրա դպրոցի ուսումնական պլանի առկայություն
- Օրենքի սահմաններում ուսումնական պլանի բաշխում
- Բոլոր առարկաների ուսուցիչների թեմատիկ պլանների կազմում ըստ պետական չափորոշիչների և ծրագրերի
- Դասավանդման որակը ստուգելու նպատակով տնօրենի, ուսմասվարների, մեթոդմիավորումների նախագահների կողմից դասալսումների կատարում
- Տնային առաջադրանքների, գրավոր աշխատանքների, ուսումնական պլանների կատարման ընթացքի մշտադիտարկում չափորոշիչի պահանջներին համապատասխանությունը
- Առարկաների դասավանդման դրվածքների ուսումնասիրություն
- Գրավոր աշխատանքների միջոցով հաճախակի ստուգել աշակերտների մնացորդային գիտելիքները: Կազմել տեղեկագրեր, քննարկել մեթոդմիավորման նիստերում, անհրաժեշտության դեպքում ծնողների հետ, ուսման որակը բարձրացնելու նպատակով
- Ակտիվացնել աշակերտների մասնակցությունը օլիմպիադաներին, վիկտորինաներին, դպրոցական և արտադպրոցական միջոցառումներին
- Նորագույն տեխնոլոգիաների առավել օգտագործում դասապրոցեսին
- Աշակերտներին յուրաքանչյուր առաջընթացի համար ոգևորելու և խրախուսանքի արժանացնելու կարևորություն: Դրանք կարող են լինել գովասանքի խոսք, պատվոգիր, ծնողին շնորհակալություն հայտնելու միջոցով, դրամական պարգև
- Ուսումնական առաջընթաց չարձանագրած աշակերտների հետ տանել անհատական աշխատանք և երկարօրյա ուսուցման կազմակերպում:

6.3 Բազմակարծիք, Ներառական և մասնակցային արժեքների միջավայրի գնահատման հափանիչներ

2019-2020 ուս. տարվանից դպրոցն իրականացնում է ներառական կրթություն: Վերջին 3 տարիներին դպրոցում սովորում է 1 ԿԱԴԿ ունեցող աշակերտ:

Ներառական կրթությունը բոլոր երեխաների, այդ թվում հատուկ կարիքներ և սահմանափակ հնարավորություններ ունեցող կրթություն ստանալու գործընթաց է: Մեծացնում է մասնակցությունը ուսումնական, մշակութային և համայնքային կյանքին հասակակիցների հետ հավասար պայմաններում և նվազեցնում է բացառումը կրթությունից: Այն ընդգրկում է փոփոխություններ և բարեփոխումներ բովանդակության մեջ, մոտեցումներում, կառույցներում և մեթոդներում և տարածվում է համապատասխան տարիքային խմբի բոլոր երեխաների վրա:

Բոլոր երեխաներին կրթելը հանրակրթական համակարգի պարտականությունն է: Դպրոցում ստեղծել համապատասխան հոգեբանական և ֆիզիկական միջավայր ԿԱՊԿՈՒ սովորողների ինտեգրումը ապահովելու համար :

ԿԱՊԿՈՒ աշակերտը ապահովված է դասագրքերով անհրաժեշտ պարագաներով: ԿԱՊԿՈՒ աշակերտի համար բազմամասնագիտական խմբի , ծնողի հետ համատեղ կազմվում է ԱՌԴ: Ներառված աշակերտի հետ աշխատում են ուսուցչի օգնականը, հոգեբանը, հատուկ մանկավարժը, լոգոպեդը, սոցիալական մանկավարժը:

Պարբերաբար կատարել արդյունքների քննարկում և հետագա անելիքների պարզորոշում: Որոշումներ կայացնելիս մշտապես ընդգրկել բոլոր շահագրգիռ կողմերին՝ ծնողներ, սովորողներ, ուսուցիչներ, համայնքի ներկայացուցիչներ:

6.4.Սահմանել աշխատակազմի արժյունան, խրախուսման, ինքնակրթության միջավայրի ձևավորման չափանիշները

Դպրոցի անձնակազմի համար պետք է ստեղծել օժանդակ և արդյունավետ ուսումնական միջավայր:

Խրախուսման և ինքնակրթության միջավայրը կարող է խթանել դպրոցի անձնակազմի մասնագիտական աճը բարձրացնել արդյունավետությունը:

Ինչպես խրախուսել և արժևորել անձնակազմին

- Անձնակազմի կատարողականի պարբերաբար գնահատումների միջոցով արձանագրել մասնագիտական գործունեության արդյունավետությունը
- Ստեղծել վերապատրաստում հնարավորություններ, այնուհետև գնահատել անձնակազմի վերապատրաստման արդյունքում ձեռք բերված կարողունակությունների կիրառումը մասնագիտական աշխատանքում
- Խրախուսել անձնակազմի ձեռք բերումները, պատվոգրերով, դրամական միջոցներով
- Հնարավորություն ստեղծել ներգրավելու տեղական, միջազգային տարբեր ծրագրերում, ապահովելով մասնագիտական աճ

6.5 Սահմանված են դպրոց – համայնք կապերի, ծնողական համայնքի, գործընկերների հետ համագործակցության , արտադպրոցական չ երկարօրյա ուսուցման գնահատման չափանիշները:

Ուսուցման որակի բարելավման, ուսումնական առաջադիմությունը բարձրացնելու համար շատ կարևոր է մշտական համագործակցությունը համայնքի, ծնողների և գործընկերների հետ:

- Ծնողական խորհուրդը և ծնողները ամենօրյա կապի մեջ պետք է լինեն իրենց երեխաներին դասավանդող ուսուցիչների հետ: Դա կարող է լինել ծնողական ժողովների , էլեկտրոնային և առցանց միջոցներով:
- Ծնողներին մասնակից դարձնել դպրոցի գործունեությանը, աշխատանքներին, որոշումներ կայացնելուն, արդյունքները գնահատելու գործընթացներին:
- Հետագա գործողությունների ժամանակ հաշվի առնել ծնողների արած առաջարկությունները, կարծիքները:
- Ապահովել դպրոցի ներգրավվածությունը համայնքային ծրագրերում, նախագծերում, միջոցառումներում՝ որպես համայնքի մի մաս
- Համագործակցել շահառու կազմակերպությունների հետ, որոնք կմեծացնեն աշակերտների կրթական հնարավորություններն ու որակը՝ գնահատելով համագործակցության արդյունքները
- Դպրոցում ցածր առաջադիմություն ունեցող աշակերտների համար կազմակերպել երկարօրյա ուսուցում՝ համագործակցելով ծնողների հետ, դպրոցի միջոցների հաշվին;
- Ծնողների, համայնքի կամ այլ շահագրգիռ կազմակերպությունների միջոցների հաշվին կազմակերպել այլ աշակերտների համար երկարօրյա ուսուցում

6.6 Սահմանված են հալածանքի, օտարման չ բռնության կանխարգելման գնահատման չափանիշներ

- Մշտապես բացատրական աշխատանքներ տանել բռնության և հալածանքի դեպքերի բացառման շուրջ/դասդեկ, ուսուցչի օգնական, հոգեբան, հատուկ մանկավարժ/
- Ապահովել բուլինգի կանխարգելման գնահատման չափանիշների համակարգ
- Ապահովել դպրոցական անվտանգ և ներառական միջավայր
- Մշակել կանխարգելման միջոցառումներ , որոնք կխթանեն դրական վարքագիծը, կարեկցանքը և հարգանքը սովորողների շրջանում
- Համապատասխան աջակցությունը ցուցաբերել ժամանակին, պահպանել գաղտնիությունը, ապահովել գործընթացին ներգրավված անձանց անվտանգությունը
- Դպրոցական բռնության դեմ ընթացող պայքարը ծավալել մի քանի ուղղություններով ընդգրկելով ընդհանուր / հանդուրժողականության պրոպագանդա, հասարակության մշակութային մակարդակի բարձրացում/ և անհատական մեթոդներ/ աշխատանք ընտանիքների հետ, հոգեբանական օգնություն երեխաներին ագրեսիա դրսևորած երեխաներին հոգեբանական օգնություն:

Վերոնշյալ մեթոդների կիրառումով դպրոցը կարող է անդրադառնալ ահաբեկմանը, բռնությանը, ճգնաժամային իրավիճակներին, որը կձևավորի հարգանքի կարեկցանքի և անվտանգության մշակույթ

7.Ծրագրի իրականացման ռիսկերը և դրանց ազդեցությանն ուղղված գործողությունները

Ռիսկերը ցանկացած ծրագրի իրականացմանը խոչընդոտող հնարավոր անցանկալի և անսպասելի գործոններն են: Ցանկացած ծրագիր կամ ձեռնարկված գործողություն կապված է մի շարք ռիսկերի հետ: Սույն զարգացման ծրագրի իրականացումն էլ ունի ռիսկային գործոններ, որոնք կարող են ինչ որ կերպ խանգարել դպրոցի զարգացման ծրագրում նախատեսված նպատակների իրականացմանը՝ դրանք են տարերային աղետները, ֆորս մաժորային իրավիճակները, պատերազմները, իրավական հնարավոր կարգավորումների բացակայությունները, դպրոցի ֆինանսավորման հետ կապված փոփոխությունները:

Միջոցառում գործողություն	Ռիսկեր	Ռիսկերը մեղմացնող կամ չեզոքացնող գործողություններ
Կառավարման խորհուրդ Լիազորությունների ընդլայնում հետևյալ ուղղություններով .Ներկայացնել կրթության կառավարման լիազորված մարմնի առաջարկությունները զարգացման ծրագրի ներաբերյալ .Նյութատեխնիկական բազայի հարստացման ուղղությամբ որոշումների ընդլայնում .խորհրդի անդամների մասնակցությունը դպրոցի կրթական ծրագրերին , միջոցառումներին , ներքին	Համավարակով պայմանավորված առկա շփումների նվազում, շահագրգիռ կողմերի հեռավար հարթակներից օգտվելու հմտությունների պակաս: Կառավարման և խորհրդակցական մարմինների պասիվություն, իրավունքների և պարտականությունների տեղեկացվածության պակաս: խորհրդի անդամների ոչ կոմպետենտ լինելը	Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում, հեռավար հարթակից օգտվելու կարողություն: Սեմինարների, հանդիպումների , քննարկումների կազմակերպում, որտեղ մանրամասն քննարկել և տեղեկացնել օրենսդրությամբ նախատեսված իրավունքների և պարտականությունների մասին որոնց արդյունքում դպրոցում աշխատանքների կազմակերպումը կդառնա ավելի դյուրին և համագործակցային

գնահատման աշխատանքներին .մյուս խորհուրդների հետ սերտ համագործակցության ապահովում Ծնողական խորհուրդ .խորհրդի անդամներին ընդգրկել ուսման կարևորագույն գործառնությունում .ծնողի և դպրոցի միջև կապերի ամրապնդման համար կազմակերպել սեմինարներ, հանդիպումներ .կազմակերպել համատեղ ծնող- ուսուցիչ -աշակերտ քննարկումներ, միջոցառումներ .ծնողների և մանկավարժական կոլեկտիվի կողմից երեխաների դաստիարակության հարցում միասնական պահանջների ձևավորում .ծնող խորհրդի նիստում հանդես գալ առաջարկություններով, խթանել հետաքրքիր նախաձեռնությունների իրականացմանը Աշակերտական խորհուրդ .ակտիվացնել աշակերտական խորհրդի գործունեությունը .կազմակերպելմիջոցառումն եր, հանդիպումներ, բանավեճեր , կլոր սեղաններ և մրցույթներ, որոնք նպատակաուղղված կլինեն ազատ մտածողության զարգացմանը, ինչպես նաև պատասխանատվության ձևավորմանը .ամրապնդել ուսուցիչ- աշակերտ, ծնող-աշակերտ, համայնք-աշակերտ հարաբերությունները .աշակերտական խորհրդի գործունեության հիմքում կարևորելով վարվելակերպի ձևավորումը շարունակել ակտիվ հասարակական		
--	--	--

անհատի կրթման , սեփական կարծիքների ազատ արտահայտման ուղղորդման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքները Մանկավարժական խորհուրդ .խորհրդի լիազորությունների գործնական կիրառում .ուսուցիչների աշխատանքների գնահատման և խրախուսման նոր գործիքների կիրառում .ուսումնական պլանների, ծրագրերի և դասագրքերի համալիր ստեղծման գործընթացին ուսուցիչների ակտիվ մասնակցության ապահովում .սովորողների գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգի առավել արդյունավետ աշխատակարգի մշակման և կիրառման ներդրում .առաջավոր փորձի հիման վրա դպրոցի աշխատանքների ակտիվացում .ուշադրության կենտրոնում պահել մանկավարժական խորհրդի ընդունած որոշումների ճիշտ և ժամանակին կատարումը Շրջանավարտների խորհուրդ .ստեղծել շրջանավարտների խորհուրդ .կրթական գործընթացի զարգացմանը աջակցելու գործում շրջանավարտների խորհրդի դերի կարևորում .այդ խորհրդի կազմում ընդգրկել անհատ ձեռներեցների , դպրոցի գործունեության շահագրգիռ անձանց .նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների հայթայթմանը,		
--	--	--

Նյութատեխնիկական միջոցների համալրմանը Հոգաբարձուների խորհուրդ .առաջիկա 5 տարիների ընթացքում ձևավորել հոգաբարձուների խորհուրդ .կազմում ընդգրկել դպրոցի գործունեությամբ շահագրգիռ անձանց, տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչների, անհատ ձեռներեցների .նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների ստեղծման , Նյութատեխնիկական բազայի ամրապնդման գործընթացում .հոգաբարձուների նպատակը պետք է լինի ներդրումներ և նվիրատվություններ ձեռք բերելը՝ այդ գործընթացում ներգրավել կամավորների		
Անցկացնել հանդիպում ցերեկույթներ արվեստագետների, արհեստագործ վարպետների մշակութային գործիչների հետ .Կազմակերպել այցելություններ մշակութային կենտրոններ .Համագործակցել բուհերի հետ .Կազմակերպել տարաբնույթ էքսկուրսիաներ հայաստանի պատմամշակութային վայրեր, այցելություններ թանգարաններ, ցուցասրահներ, թատրոններ .Դաստիարակել կամավորության առաջնորդության մասնակցային արժեքներ կրող քաղաքացիներ .Համայնքի հետ համատեղ ծրագրերի իրականացում, սովորողների և ծնողների	Համավարակով պայմանավորված առկա շփումների նվազումը, համայնքի , հիմնադրամների , ՀԿ պասիվությունը, արտադպրոցական ծրագրերի և միջոցառումների պասիվություն աշակերտների , ծնողների կողմից, մշակութային օջախների և դպրոցի պասիվությունը	Համաճարակային կանոնների պահպանում, իրազեկել համայնքին, կողմերին, ապահովել ակտիվ ներգրավվածությունը, կարևորել դպրոց համայնք կրթության կառավարման մարմիններ, շահառու կազմակերպությունների կապը, խրախուսել , խթանել հաջողություններն ու ձեռք բերումները Կատարել բացատրական աշխատանքներ ուղղված համագործակցության ակտիվացմանը

մասնակցությամբ/ դպրոցի բակում պտղատու ծառերի տնկում, շաբաթօրյակներ և այլն/ .<<Հառիճի արվեստի դպրոց>> ՀՈԱԿ-ի հետ կազմակերպել նկարչական , ձեռագործ իրերի ցուցահանդես վաճառք համայնքի և ծնողների ներգրավմամբ: .Համագործակցելով Հառիճում գտնվող եկեղեցուն կից Հառիճի Թրբանճյան ընծայարանի հետ սովորողներին հաղորդակից դարձնել հոգևոր կյանքին և առաքելական եկեղեցու ավանդույթներին .Պետության կողմից տրամադրած դպրոցական աբոնետային համակարգի կիրառում, խթանելով դպրոց-մշակութային օջախ կապը, նպաստելով աշակերտների գեղարվեստական դաստիարակությանն ու գեղագիտական զարգացմանը		
Մեթոդ -միավորումների հետ կազմել ուսուցիչների ինքնազարգացման պլանի օրինակելի նմուշ .Վերապատրաստումներին մասնակցությունը կիրականացվի ըստ կարիքի .Աջակցել <<Տարվա լավագույններ>> մրցույթին մասնակցելու համար .Մանկավարժների ուսուցումն ու զարգացումը կազմակերպել ֆորմալ և ոչ ֆորմալ եղանակով .Ուսուցիչների հետ քննարկել ՀՊԶ և տալ պարզաբանումներ նրանցից բխող բովանդակային , ծրագրային և մեթոդական փոփոխությունների մասին	՝Համալսարանով պայմանավորված առկա շփումների նվազում, շահագրգիռ կողմերի ՝ հեռավար հարթակներից օգտվելու հմտությունների պակաս, Նորամուծությունների մերժում, մոտիվացիայի ցածր մակարդակ, ֆինանսներ, առաջավոր փորձի բացակայություն, Նոր սերնդի համակարգիչների պակաս Ներառականության մերժում	համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում,հեռավար հարթակներից օգտվելու կարողությունների զարգացում, ուսուցիչների որակավորման բարձրացմանն ուղղությամբ աշխատանքների խթանում, մանկավարժներին ընդգրկել տարբեր վերապատրաստումների ՝ մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակը բարձրացնելու նպատակով խրախուսել ուսուցիչների ձեռք բերումներին ու հաջողություններին, ստեղծել պայմաններ ավելի հաճելի և արդյունավետ դասեր վարելու համար, հորոգորել ուսուցիչներին մասնակցել ատեստավորմանը , առաջավոր փորձի ձեռք բերմանը,

.Նյութերով համալրել գրադարանը /առարկայական ծրագրեր, սիդիներ, դիդակտիկ պարագաներ, պաստառներ և այլն/ .Համակարգչային հատուկ դասընթացներ ուսուցիչների համար .Մասնագիտական որակի և դասավանդման մեթոդների արդիականացում , մենթոր ուսուցիչների հետ հանդիպում .Մանկավարժական առաջավոր փորձի ներդրում պրակտիկ աշխատանքում .Սեմինարներ, վեբինարներ , ինքնակրթության, ինքնավերլուծության խթանում, դասավանդման որակների արդիականացում .Նորագույն տեխնոլոգիաների և մեթոդների շարունակական ներդրում դասարոցետում .Ուսուցիչների ՏՀՏ որակների բարելավում .Մեդիագրագիտության կարևորում ու զարգացում .Աջակցել ուսուցիչներին տիրապետելու գնահատման համակարգին, կիրառել ուսուցանող գնահատում և գնահատման բնութագրիչները: .Նպաստել համընդհանուր ներառական կրթության գործընթացում ուսուցիչների կատարելագործմանը, կարողունակությունների զարգացմանը		Դիմել դոնոր կազմակերպությունների, ձեռք բերել նոր սերնդի համակարգիչներ, ՏՄԱԿ-դպրոց կապի ամրապնդում, խորհրդատվությունների տրամադրում Խրախուսանքի տարբեր ձևերի կիրառում
Համակարգչային տեխնիկայի համալրում .Նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրում դասարոցետում .Անվտանգ համացանցի կանոնների պահպանում, վերահսկողության իրականացում դպրոցում	Ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսների բացակայություն, արտաբյուջետային միջոցների բացակայություն , համավարակ, արտակարգ դրություններ: Աջակերտ և դասարան թվի	Դպրոցի գործունեության լուսաբանումը` որպես աշակերտների ընդունելության խթանման միջոց: Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում: Բարերարների , կազմակերպությունների հետ հանդիպումների կազմակերպում

.Ժամանակակից կրթական պահանջներին համապատասխան սովորողների մոտ զարգացնել նորի և նորարարության հանդեպ ճկունություն, գործողություններում հարմարվելու կարողություն .Դպրոցում հեռավար կրթական ծառայությունների մատուցման, էլեկտրոնային պաշարներից օգտվելու, առցանց դասընթացներ կազմակերպելու համար . Լուսաբանել և քննարկել e-draft.am կայքում դրված ակտերը	Նախատեսվածից քիչ ան: Բարերարների, դրամաշնորհային ծրագրերի բացակայություն Համակարգիչների պակաս	
• .Մշտադիտարկումներ .Վերջնարդյունքների ապահովման դիտարկում .Մնացորդային գիտելիքի ստուգում .Հայտորոշիչ աշխատանքներ .Նախագծային աշխատանքներ .Սահմանված ժամանակացույցի համաձայն ամեն շաբաթյա լսումներ և հաղորդումներ կազմակերպել նոր կրթակարգի կիրառման վերաբերյալ .Ամիսը մեկ անգամ վերլուծել արդյունքները .Դաստիարակության և ուսման բովանդակությունն ապահովող անհրաժեշտ պայմանների ստեղծում .Բարձր դասարաններում անցկացնել մասնագիտական կողմնորոշման թեմաներով զրույցներ .Ծնողական , աշակերտական խորհուրդներին , դասարանական ժողովներին իրազեկել հանրակրթության նոր	Համավարակով պայմանավորված սահմանափակումներ, աշակերտների ցածր մասնակցություն, մոտիվացիայի պակաս, մանկավարժական համակազմի հմտությունների և կարողությունների անբավարար մակարդակ , ավագ օղակում սովորողների թվի նվազում արտագաղթի մեծացման , քոլեջների արտահոսքի պատճառով , անտարբերություն, շահագրգիռ կողմերի ` հեռավար հարթակներից օգտվելու հմտությունների պակաս, նորամուծությունների մերժում, դիմադրություն, ֆինանսներ, ծնողների պասիվություն, աշակերտների հաճախակի բացակայություն, համապատասխան գույքի և մոտիվացիայի պակաս, ծրագրերի ոչ ճիշտ ներկայացում, համապատասխան օղակների	համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում, կրթության որակի բարձրացում , թափանցիկ գործունեության լուսաբանումը սոցիալական էջերում և դպրոցի կայք էջում , մանկավարժական որակների բարելավում: Կազմակերպել հանդիպումներ միջին օղակի ծնողների հետ, ծանոթացնել դպրոցի պայմաններին, հնարավորություններին և ծրագրերին ուսումնական պրոցեսը ավագ օղակում խթանելու համար: Սեմինարների, քննարկումների անցկացում : Հոգեբանի անընդհատ աշխատանք , հեռավար հարթակներից օգտվելու կարողություն: Հաստատակամություն գործին ճիշտ ուղղություն տալու համար Ավելի հաճախ կազմակերպել ծնողական ժողովներ Համատեղ աշխատանք ՏՄԱԿ -ի հետ

չափորոշող սահմանված գնահատման նոր կարգի մասին .Դասդեկի ժամերին կազմակերպել քննարկումներ վատ սովորությունների, ազգային խտրականության նաև թմրամոլության , բռնարարների , բուլինգի, ծխելու , դեռահասների կողմից ակոհոլի օգտագործման թեմաներով: Կազմակերպել բաց դասեր , իրազեկիչ հանդիպումներ, որոնց ընթացքում աշակերտները մանրամասն կծանոթանան երևույթին: Դասդեկի ժամերին պարբերաբար անդրադառնալ վերոնշյալ խնդրահարույց երևույթներին, կարդալ նաև զեկուցումներ: Ցուցադրական նյութերի միջոցով իրազեկել և դատապարտել բոլոր վնասակար սովորությունները: Համագործակցել նաև ՏՄԱԿ- ի հետ, անհրաժեշտ խորհրդատվություն տրամադրելու մանկավարժական համակազմին: .Հոգեբանի աջակցությունն ու խորհրդատվությունը ևս կարևոր է սովորողների հետ աշխատանքում, հատկապես վարքի խնդիրներ ունեցող սովորողների հետ: .Ներդպրոցական արտադպրոցական միջոցառումների կազմակերպում .Ռազմահայրենասիրական, մշակութային տարբեր միջոցառումների կազմակերպում .Առողջ ապրելակերպի և սպորտի զարգացում դպրոցում	Թերիավատություն և պասիվություն	
---	---------------------------------------	--

.Անհամեմատելի է ծնողի դերը արատավոր սովորությունների, բռնությունների կանխարգելման գործում: .Գեղագիտական խմբակների հիմնում . Ծնողական ժողովները չպետք է կրեն ձևական բնույթ: Անհրաժեշտ է ժողովներին իրազեկել նաև ծնողներին բուլինգի մասին, ներգրավելով հոգեբանին, մանրամասն խոսել, բացատրել, իրազեկել այս երևույթի մասին: .Ծնողների հետ աշխատանքներ տանել համընդհանուր ներառման մասին, .Հոգեբանի և ուսուցչի օգնականի աշխատանքի արդյունավետ աշխատանքի ապահովում .Դասղեկ ծնող կապը հնարավորինս սերտ պահելով կիսուսափենք սովորողների կողմից իրականացվող ցանկացած վատ սովորությունից .Դժբախտ պատահարներից պաշտպանվելու երեխաների կարողությունների ձևավորման համար կազմակերպել կանխարգելիչ միջոցառումներ, ներգրավելով ՆՁՊ ուսուցչի, ԴԱԿ, դասղեկներ .Բարձր դասարաններում իրականացնել մասնագիտական կողմնորոշման ուղղված գրույցներ: .Հնարավորության դեպքում այցելել տարբեր հիմնարկ ձեռնարկություններ, ծանոթանալով աշխատանքներին, ինչը կնպաստի սովորողի նախասիրությունների ձևավորմանը		
---	--	--

.Դաստիարակչական աշխատանքներ հիմնված դասողեկական պլանների վրա .Դպրոցի հեռանկարային ծրագրերի, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների մասին հանդիպում քննարկումներ .Ներդպրոցական, արտադպրոցական միջոցառումների կազմակերպում .Ուսումնադաստիարակչական գործընթացների ընդլայնում, ծնողների մասնակցության ընդլայնում, ծնողական ժողովներ .Ռազմահայրենասիրական տարբեր միջոցառումների կազմակերպում .Կազմակերպել երկարօրյա ուսուցում ցածր առաջադիմություն ունեցող և ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար .Դպրոցում զարգացնել նախագծային աշխատանքներ կատարելու, հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու կարողունակությունը		
.Դպրոցում սահմանել վարքագծի նոր կանոններ, որի կազմմանը մասնակից դարձնել բոլոր շահագրգիռ կողմերին .Կենտրոնում պահել դպրոցի բարոյահոգեբանական միջավայրը, մարդկային փոխհարաբերությունները .Կատարելագործել համերաշխ, բազմակարծիք, ներառական, մասնակցային կրթական միջավայրը .Կրթական բոլոր շահագրգիռ կողմերի համար ապահովել ազատ կարծիք արտահայտելու,	Համավարակով պայմանավորված սահմանափակումներ, աշակերտների ցածր մասնակցություն, մոտիվացիայի պակաս, մանկավարժական համակազմի հմտությունների և կարողությունների անբավարար մակարդակ Ներառականության մերժում	Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում: Կրթության որակի և կրթական միջավայրի բարելավում Սեմինարների, քննարկումների անցկացում : Հոգեբանի անընդհատ աշխատանք, հեռավար հարթակներից օգտվելու կարողություն Ներդպրոցական վերահսկողություն Սոցիալ հոգեբանական աջակցության տրամադրում

հարցադրումներ անելու միջավայր .Չարգացնել սովորողների թիվում աշխատելու , որոշումներ կայացնելու, ընդհանուր նպատակին հասնելու կարողունակություններ . Աշխատանքներ տանել ԿԱՊԿ ունեցող սովորողի նկատմամբ հոգատարության, համդուրժողականության ուղղությամբ		
Մանկավարժների համար ստեղծել խրախուսման մեխանիզմներ .Գործածության մեջ դնել ինքնագնահատման թերթիկը, կատարել վերլուծություններ .Դպրոցի տեսանելի հատվածում ստեղծել աշխատակազմի խրախուսման նվաճումների, ձեռք բերումների անկյուն	Արտակարգ իրավիճակներ Ֆինանսական անկայունություն և ֆինանսական միջոցների անբավարարություն Սուբյեկտիվ մոտեցում	Ֆինանսների ճիշտ կառավարում
Դպրոցի գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի անցում էլեկտրոնային փաթեթի	Աշխատանքի ոչ բավարար մակարդակի տիրապետում փաստաթղթաշրջանառությամբ	Կազմակերպել հատուկ դասընթացներ համապատասխան գործողություններ կատարելու ուղղությամբ
Դպրոցի շենքը համապատասխանեսնել ԿԱՊԿՈՒ սովորողների հարմարավետությանը	Ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսների բացակայություն, աշակերտ դասարան թվի նախատեսվածից քիչ աճ, բարերարների հովանավորների բացակայություն , արտաբյուջետային միջոցների բացակայություն, համավարակ արտակարգ դրություն	Դպրոցի ողջ գործունեության լուսաբանումը որպես աշակերտների ընդունելության, բարերարների, հովանավորներին գրավելու, դպրոցի մասին տեղեկությունների տարածում խթանման միջոց: Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում
Առարկայական կաբինետների, լաբորատորիաների նյութատեխնիկական բազայի հարստացում, համակարգիչների ,նոութբուքերի, պրոյեկտորի,	Ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսների բացակայություն, աշակերտ դասարան թվի նախատեսվածից քիչ աճ, բարերարների հովանավորների բացակայություն ,	Դպրոցի ողջ գործունեության լուսաբանումը որպես աշակերտների ընդունելության, բարերարների, հովանավորներին գրավելու, դպրոցի մասին տեղեկությունների տարածում խթանման միջոց: Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում

բազմաֆունկցիոնալ տպիչ սարքերի ձեռք բերում	արտաբյուջետային միջոցների բացակայություն, համավարակ արտակարգ դրություն	
Մարզադահլիճի բարեկարգում, մարզագույքի ձեռք բերում	Ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսների բացակայություն, աշակերտ դասարան թվի նախատեսվածից քիչ աճ, բարերարների հովանավորների բացակայություն , արտաբյուջետային միջոցների բացակայություն, համավարակ արտակարգ դրություն	Դպրոցի ողջ գործունեության լուսաբանումը որպես աշակերտների ընդունելության, բարերարների, հովանավորներին գրավելու, դպրոցի մասին տեղեկությունների տարածում խթանման միջոց: Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում
Կանաչ տարածքների բարեկարգում	Աշխատանքների պասիվություն	Ներգրավել աշակերտական խորհրդին
Ներքին հարդարման աշխատանքների իրականացում Կոյուղագծերի անցկացում Միջանցքի սալիկապատում դասասենյակների հատակի նորոգում, Տիպային ճաշարանի, խոհանոցի վերանորոգում, սեղան աթոռների փոխարինում Նորերով Հանդիսությունների դահլիճի ստեղծում Սանհանգույցների նորոգում	Ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսների բացակայություն, աշակերտ դասարան թվի նախատեսվածից քիչ աճ, բարերարների հովանավորների բացակայություն , արտաբյուջետային միջոցների բացակայություն, համավարակ արտակարգ դրություն	Դպրոցի ողջ գործունեության լուսաբանումը որպես աշակերտների ընդունելության, բարերարների, հովանավորներին գրավելու, դպրոցի մասին տեղեկությունների տարածում խթանման միջոց: Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում
.Ուսումնական նյութեր, դիդակտիկ պարագաներ, անհրաժեշտ մեթոդական գրականության ապահովում .Գրադարան՝ գեղարվեստական գրականությամբ և ուսումնական նյութերով հագեցվածության .Գրապահարանների, աշխատասեղանների , համակարգչային սեղանների, աշակերտական սեղան աթոռների , կախիչներ՝ զգեստների	Ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսների բացակայություն, աշակերտ դասարան թվի նախատեսվածից քիչ աճ, բարերարների հովանավորների բացակայություն , արտաբյուջետային միջոցների բացակայություն, համավարակ արտակարգ դրություն	Դպրոցի ողջ գործունեության լուսաբանումը որպես աշակերտների ընդունելության, բարերարների, հովանավորներին գրավելու, դպրոցի մասին տեղեկությունների տարածում խթանման միջոց: Համաճարակային կանոնների պահպանում, կանխարգելիչ միջոցառումների պահպանում

համար նախատեսված ձեռք բերում		
------------------------------	--	--

8. ՈՒՏՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱԳՄԱՆ ԿԱՄԱՐ ԱՆԻՐԱԺԵՂՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ և ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՆ

Միջոցառում գործողություն	
Կառավարման խորհուրդ Լիազորությունների ընդլայնում հետևյալ ուղղություններով .Ներկայացնել կրթության կառավարման լիազորված մարմնի առաջարկությունները զարգացման ծրագրի ներառելու .Նյութատեխնիկական բազայի հարստացման ուղղությամբ որոշումների ընդլայնում .խորհրդի անդամների մասնակցությունը դպրոցի կրթական ծրագրերին , միջոցառումներին , ներքին գնահատման աշխատանքներին .մյուս խորհուրդների հետ սերտ համագործակցության ապահովում Ծնողական խորհուրդ .խորհրդի անդամներին ընդգրկել ուսման կարևորագույն գործառնություններում .ծնողի և դպրոցի միջև կապերի ամրապնդման համար կազմակերպել սեմինարներ, հանդիպումներ .կազմակերպել համատեղ ծնող- ուսուցիչ -աշակերտ քննարկումներ, միջոցառումներ .ծնողների և մանկավարժական կոլեկտիվի կողմից երեխաների դաստիարակության հարցում միասնական պահանջների ձևավորում .ծնող խորհրդի նիստում հանդես գալ առաջարկություններով, խթանել հետաքրքիր նախաձեռնությունների իրականացմանը Աշակերտական խորհուրդ .ակտիվացնել աշակերտական խորհրդի գործունեությունը .կազմակերպել միջոցառումներ, հանդիպումներ, բանավեճեր , կյոՐ սեղաններ և մրցույթներ, որոնք նպատակաուղղված կլինեն ազատ մտածողության զարգացմանը, ինչպես նաև պատասխանատվության ձևավորմանը .ամրապնդել ուսուցիչ-աշակերտ, ծնող-աշակերտ, համայնք-աշակերտ հարաբերությունները .աշակերտական խորհրդի գործունեության հիմքում կարևորելով վարվելակերպի ձևավորումը շարունակել ակտիվ հասարակական անհատի կրթման , սեփական կարծիքների ազատ	Հանդիպումներ խորհրդի անդամների, ծնողների և մանկավարժների հետ:Կատարել արդյունքների վերլուծություն Կառավարման խորհրդի բոլոր անդամները

արտահայտման ուղղորդման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքները Մանկավարժական խորհուրդ .խորհրդի լիազորությունների գործնական կիրառում .ուսուցիչների աշխատանքների գնահատման և խրախուսման նոր գործիքների կիրառում .ուսումնական պլանների, ծրագրերի և դասագրքերի համալիր ստեղծման գործընթացին ուսուցիչների ակտիվ մասնակցության ապահովում .սովորողների գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգի առավել արդյունավետ աշխատակարգի մշակման և կիրառման ներդրում .առաջավոր փորձի հիման վրա դպրոցի աշխատանքների ակտիվացում .ուշադրության կենտրոնում պահել մանկավարժական խորհրդի ընդունած որոշումների ճիշտ և ժամանակին կատարումը Շրջանավարտների խորհուրդ .ստեղծել շրջանավարտների խորհուրդ .կրթական գործընթացի զարգացմանը աջակցելու գործում շրջանավարտների խորհրդի դերի կարևորում .այդ խորհրդի կազմում ընդգրկել անհատ ձեռներեցների , դպրոցի գործունեության շահագրգիռ անձանց .նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների հայթայթմանը, նյութատեխնիկական միջոցների համալրմանը Հոգաբարձուների խորհուրդ .առաջիկա 5 տարիների ընթացքում ձևավորել հոգաբարձուների խորհուրդ .կազմում ընդգրկել դպրոցի գործունեությամբ շահագրգիռ անձանց, տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչների, անհատ ձեռներեցների .նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների ստեղծման , նյութատեխնիկական բազայի ամրապնդման գործընթացում .հոգաբարձուների նպատակը պետք է լինի ներդրումներ և նվիրատվություններ ձեռք բերելը՝ այդ գործընթացում ներգրավել կամավորների	
. Անցկացնել հանդիպում ցերեկույթներ արվեստագետների, արհեստագործ վարպետների մշակութային գործիչների հետ .Կազմակերպել այցելություններ մշակութային կենտրոններ .Համագործակցել բուհերի հետ .Կազմակերպել տարաբնույթ էքսկուրսիաներ հայաստանի պատմամշակութային վայրեր, այցելություններ թանգարաններ, ցուցասրահներ, թատրոններ .Դաստիարակել կամավորության առաջնորդության մասնակցային արժեքներ կրող քաղաքացիներ .Համայնքի հետ համատեղ ծրագրերի իրականացում, սովորողների և ծնողների մասնակցությամբ/ դպրոցի	Կազմակերպում է տնօրենը, ՄԿԱ գծով փոխտնօրենի, ծնողների և դասղեկների հետ Համայնքապետարան, ՀԿ, շրջանավարտներ Պետ բյուջեի միջոցներ Ձեռնարկատիրական գործունեություն Շաբաթօրյակներ, ծառատունկ, Ծնողների հետ բաց դռների օր պտղատու ծառերի տնկում, ստեղծագործական ցուցահանդեսներ,

բակում պտղատու ծառերի տնկում, շաբաթօրյակներ և այլն/ .<<Հառիճի արվեստի դպրոց>> ՀՈԱԿ-ի հետ կազմակերպել նկարչական , ձեռագործ իրերի ցուցահանդես վաճառք համայնքի և ծնողների ներգրավմամբ: .Համագործակցելով Հառիճում գտնվող եկեղեցուն կից Հառիճի Թրբանճյան ընծայարանի հետ սովորողներին հաղորդակից դարձնել հոգևոր կյանքին և առաքելական եկեղեցու ավանդույթներին .Պետության կողմից տրամադրած դպրոցական արևելատային համակարգի կիրառում, խթանելով դպրոց-մշակութային օջախ կապը, նպաստելով աշակերտների գեղարվեստական դաստիարակությանն ու գեղագիտական զարգացմանը	
Մեթոդ -միավորումների հետ կազմել ուսուցիչների ինքնազարգացման պլանի օրինակելի նմուշ .Վերապատրաստումներին մասնակցությունը կիրականացվի ըստ կարիքի .Աջակցել <<Տարվա լավագույններ>> մրցույթին մասնակցելու համար .Մանկավարժների ուսուցումն ու զարգացումը կազմակերպել ֆորմալ և ոչ ֆորմալ եղանակով .Ուսուցիչների հետ քննարկել ՀՊԶ և տալ պարզաբանումներ նրանցից բխող բովանդակային , ծրագրային և մեթոդական փոփոխությունների մասին .Նյութերով համալրել գրադարանը /առարկայական ծրագրեր, սիդիներ, դիդակտիկ պարագաներ, պաստառներ և այլն/ .Համակարգչային հատուկ դասընթացներ ուսուցիչների համար .Մասնագիտական որակի և դասավանդման մեթոդների արդիականացում , մենթոր ուսուցիչների հետ հանդիպում .Մանկավարժական առաջավոր փորձի ներդրում պրակտիկ աշխատանքում .Սեմինարներ, վեբինարներ , ինքնակրթության, ինքնավերլուծության խթանում, դասավանդման որակների արդիականացում .Նորագույն տեխնոլոգիաների և մեթոդների շարունակական ներդրում դասպրոցեսում .Ուսուցիչների ՏՀՏ որակների բարելավում .Մեդիագրագիտության կարևորում ու զարգացում .Աջակցել ուսուցիչներին տիրապետելու գնահատման համակարգին, կիրառել ուսուցանող գնահատում և գնահատման բնութագրիչները: .Նպաստել համընդհանուր ներառական կրթության գործընթացում ուսուցիչների կատարելագործմանը, կարողունակությունների զարգացմանը	Պետական բյուջե, հիմնադիր, լիազոր մարմին, ԿԳՄԱ, ԿԶՆԱԿ, ՀՄԿ, տմակ, հասարակական կազմակերպություններ: Դպրոցի ֆինանսական և նյութատեխնիկական միջոցներով, հնարավորության դեպքում այլ աղբյուրներից, համակարգչային տեխնիկա, լաբորատորիաներ, առարկայական կաբինետներ, համակարգչային լսարաններ և այլն: Փորձառու ատեստավորում անցած, ակտիվ ուսուցիչների օգնությամբ, անհրաժեշտությանդեպքում հրավիրել այլ մասնագետներ: Պարբերաբար կատարել դասալսումներ և բաց դասեր Մեթոդ միավորումների աջակցությամբ Տարակարգի կամավոր ատեստավորման պարտադիր ատեստավորման գումարներ Մեթոդմիավորումների աջակցությամբ, օգտագործվում է դպրոցի նյութատեխնիկական բազան, անհրաժեշտության դեպքում հայթայթել այլ միջոցներ: Համագործակցված աշխատանք բոլոր ոլորտներում

Համակարգչային տեխնիկայի համալրում .Նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրում դասապրոցեսում .Անվտանգ համացանցի կանոնների պահպանում, վերահսկողության իրականացում դպրոցում .Ժամանակակից կրթական պահանջներին համապատասխան սովորողների մոտ զարգացնել նորի և նորարարության հանդեպ ճկունություն, գործողություններում հարմարվելու կարողություն .Դպրոցում հեռավար կրթական ծառայությունների մատուցման, էլեկտրոնային պաշարներից օգտվելու, առցանց դասընթացներ կազմակերպելու համար . Լուսաբանել և քննարկել e-draft.am կայքում դրված ակտերը	Հիմնադիր, պետական բյուջե, լիազոր մարմին, բարերարներ, դրամաշնորհային ծրագրեր: Համակարգիչներով համալրված համակարգչային կաբինետ ԿԳՄՄՆ, ԿՉՆԱԿ ՀԿ, Կատարվում է դպրոցի ֆինանսական և նյութատեխնիկական բազայի միջոցով, օգտագործ վում են ունեցած բոլոր հնարավորությունները, համակարգչային դասարանները, լաբորատորիան, վարում է ինֆորմատիկայի ուսուցիչը, ահնրաժեշտության դեպքում հրավիրել այլ մասնագետներ
• Մշտադիտարկումներ .Վերջնարդյունքների ապահովման դիտարկում .Մնացորդային գիտելիքի ստուգում .Հայտորոշիչ աշխատանքներ .Նախագծային աշխատանքներ .Սահմանված ժամանակացույցի համաձայն ամեն շաբաթյա լսումներ և հաղորդումներ կազմակերպել նոր կրթակարգի կիրառման վերաբերյալ .Ամիսը մեկ անգամ վերլուծել արդյունքները .Դաստիարակության և ուսման բովանդակությունն ապահովող անհրաժեշտ պայմանների ստեղծում .Բարձր դասարաններում անցկացնել մասնագիտական կողմնորոշման թեմաներով զրույցներ .Ծնողական , աշակերտական խորհուրդներին , դասարանական ժողովներին իրազեկել հանրակրթության նոր չափորոշչով սահմանված գնահատման նոր կարգի մասին .Դասղեկի ժամերին կազմակերպել քննարկումներ վատ սովորությունների, ազգային խտրականության նաև թմրամոլության , բռնարարքների , բուլինգի, ծխելու , դեռահասների կողմից ալկոհոլի օգտագործման թեմաներով: Կազմակերպել բաց դասեր , իրազեկիչ հանդիպումներ, որոնց ընթացքում աշակերտները մանրամասն կծանոթանան երևույթին: Դասղեկի ժամերին պարբերաբար անդրադառնալ վերոնշյալ խնդրահարույց երևույթներին, կարդալ նաև զեկուցումներ: Ցուցադրական նյութերի միջոցով իրազեկել և դատապարտել բոլոր վնասակար սովորությունները: Համագործակցել նաև ՏՄԱԿ- ի հետ, անհրաժեշտ խորհրդատվություն տրամադրելու մանկավարժական համակազմին: .Հոգեբանի աջակցությունն ու խորհրդատվությունը ևս կարևոր է սովորողների հետ աշխատանքում, հատկապես վարքի խնդիրներ ունեցող սովորողների հետ: .Ներդպրոցական արտադպրոցական միջոցառումների կազմակերպում	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, ԿԳՄՄՆ, ԿՉՆԱԿ ՀՄԿ, ՏՄԱԿ, ՀԿ-ներ, ՈԻսումնական նյութեր, դիդակտիկ պարագաներ, մեթոդական և գեղարվեստական գրականություն , լաբորատոր նյութեր, սարքավորումներ, առարկայական կաբինետներ Փոխտնօրեն, դասղեկներ, ՄԿԱ, ԴԱԿ, մանկավարժական համակազմ Հատուկ մանկավարժ, ուսուցչի օգնական Անհրաժեշտության դեպքում դիմել աջակցության կենտրոն,

.Ռազմահայրենասիրական, մշակութային տարբեր միջոցառումների կազմակերպում .Առողջ ապրելակերպի և սպորտի զարգացում դարձնում .Անհամեմատելի է ծնողի դերը արատավոր սովորությունների, բռնությունների կանխարգելման գործում: .Գեղագիտական խմբակների հիմնում . Ծնողական ժողովները չպետք է կրեն ձևական բնույթ: Անհրաժեշտ է ժողովներին իրազեկել նաև ծնողներին բուլինգի մասին, ներգրավելով հոգեբանին, մանրամասն խոսել, բացատրել, իրազեկել այս երևույթի մասին: .Ծնողների հետ աշխատանքներ տանել համընդհանուր ներառման մասին, .Հոգեբանի և ուսուցչի օգնականի աշխատանքի արդյունավետ աշխատանքի ապահովում .Դասղեկ ծնող կապը հնարավորինս սերտ պահելով կիսուսափենք սովորողների կողմից իրականացվող ցանկացած վատ սովորությունից .Դժբախտ պատահարներից պաշտպանվելու երեխաների կարողությունների ձևավորման համար կազմակերպել կանխարգելիչ միջոցառումներ, ներգրավելով ՆՁՊ ուսուցչի, ԴԱԿ, դասղեկներ .Բարձր դասարաններում իրականացնել մասնագիտական կողմնորոշման ուղղված գրույցներ: .Հնարավորության դեպքում այցելել տարբեր հիմնարկ ձեռնարկություններ, ծանոթանալով աշխատանքներին, ինչը կնպաստի սովորողի նախասիրությունների ձևավորմանը .Դաստիարակչական աշխատանքներ հիմնված դասղեկական պլանների վրա .Դպրոցի հեռանկարային ծրագրերի, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների մասին հանդիպում քննարկումներ .Ներդպրոցական, արտադպրոցական միջոցառումների կազմակերպում .Ուսումնադաստիարակչական գործընթացների ընդլայնում, ծնողների մասնակցության ընդլայնում, ծնողական ժողովներ .Ռազմահայրենասիրական տարբեր միջոցառումների կազմակերպում .Կազմակերպել երկարօրյա ուսուցում ցածր առաջադիմություն ունեցող և ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար .Դպրոցում զարգացնել նախագծային աշխատանքներ կատարելու, հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու կարողունակությունը	
Դպրոցում սահմանել վարքագծի նոր կանոններ, որի կազմմանը մասնակից դարձնել բոլոր շահագրգիռ կողմերին .Կենտրոնում պահել դպրոցի բարոյահոգեբանական միջավայրը, մարդկային փոխհարաբերությունները	Տնօրինություն, մանկավարժական համակազմ, ԴԱԿ, ՄԿԱ ,բազմամասնագիտական թիմ, ծնողներ, աշակերտներ

.Կատարելագործել համերաշխ, բազմակարծիք , ներառական , մասնակցային կրթական միջավայրը .Կրթական բոլոր շահագրգիռ կողմերի համար ապահովել ազատ կարծիք արտահայտելու, հարցադրումներ անելու միջավայր .Ձարգացնել սովորողների թիմում աշխատելու , որոշումներ կայացնելու, ընդհանուր նպատակին հասնելու կարողունակություններ . Աշխատանքներ տանել ԿԱՊԿ ունեցող սովորողի նկատմամբ հոգատարության, համդուրժողականության ուղղությամբ	
Մանկավարժների համար ստեղծել խրախուսման մեխանիզմներ .Գործածության մեջ դնել ինքնագնահատման թերթիկը, կատարել վերլուծություններ .Դպրոցի տեսանելի հատվածում ստեղծել աշխատակազմի խրախուսման նվաճումների, ձեռք բերումների անկյուն	Հիմնադիր, ԿԳՄՄՆ, լիազոր մարմին, տնօրինություն, մ/մ նախագահ, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ
ԿԱՊԿՈՒ սովորողների համար խելամիտ հարմարեցումների ապահովում	Հիմնադիր, պետական բյուջե , դպրոցի ֆինանսական և նյութատեխնիկական միջոցներով, հնարավորության դեպքում կներգրավվեն դոնոր կազմակերպություններ
Առարկայական կաբինետների, լաբորատորիաների նյութատեխնիկական բազայի հարստացում, համակարգիչների ,նոութբուքերի, պրոյեկտորի, բազմաֆունկցիոնալ տպիչ սարքերի ձեռք բերում	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, պետական բյուջե, դրամաշնորհային ծրագրեր, հովանավորներ, արտաբյուջետային միջոցներ Կօգտագործվի դպրոցի ֆինանսական միջոցները,անհրաժեշտության դեպքում կներգրավվեն դոնոր կազմակերպություններ: Աշխատանքները կկատարվեն դպրոցի վարչատնտեսական մասի օժանդակությամբ
Մարզադահլիճի բարեկարգում, մարզագույքի ձեռք բերում	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, պետական բյուջե, դրամաշնորհային ծրագրեր, հովանավորներ, արտաբյուջետային միջոցներ Կօգտագործվի դպրոցի ֆինանսական միջոցները,անհրաժեշտության դեպքում կներգրավվեն դոնոր կազմակերպություններ: Աշխատանքները կկատարվեն դպրոցի վարչատնտեսական մասի օժանդակությամբ
Կանաչ տարածքների բարեկարգում	Բարեգործական կազմակերպությունների , դպրոցի ֆինանսական միջոցներով, վարչատնտեսական աշխատակիցների օգնությամբներգրավել նաև աշակերտներին
Ներքին հարդարնման աշխատանքների իրականացում Կոյուղագծերի անցկացում Միջանցքի սալիկապատում դասասենյակների հատակի նորոգում, Տիպային ճաշարանի,խոհանոցի վերանորոգում, սեղան աթոռների փոխարինում նորերով Հանդիսությունների դահլիճի ստեղծում Սանհանգույցների նորոգում	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, պետական բյուջե, դրամաշնորհային ծրագրեր, հովանավորներ, արտաբյուջետային միջոցներ Կօգտագործվի դպրոցի ֆինանսական միջոցները,անհրաժեշտության դեպքում կներգրավվեն դոնոր կազմակերպություններ: Աշխատանքները կկատարվեն դպրոցի վարչատնտեսական մասի օժանդակությամբ

.Ուսումնական նյութեր, դիդակտիկ պարագաներ, անհրաժեշտ մեթոդական գրականության ապահովում .Գրադարան՝ գեղարվեստական գրականությամբ և ուսումնական նյութերով հագեցվածությամբ .Գրապահարանների, աշխատասեղանների, համակարգչային սեղանների, աշակերտական սեղան աթոռների, կախիչներ՝ զգեստների համար նախատեսված ձեռք բերում	Հիմնադիր, լիազոր մարմին, պետական բյուջե, դրամաշնորհային ծրագրեր, հովանավորներ, արտաբյուջետային միջոցներ Կօգտագործվի դպրոցի ֆինանսական միջոցները, անհրաժեշտության դեպքում կներգրավվեն դոնոր կազմակերպություններ: Աշխատանքները կկատարվեն դպրոցի վարչատնտեսական մասի օժանդակությամբ
--	--

9. Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման վերահսկողության մեխանիզմները

Դպրոցի զարգացման ծրագիրը փաստաթուղթ է, որով պետք է առաջնորդվել առաջիկա 5 տարիներին դպրոցի ընթացիկ գործունեությունը պատշաճ կատարելու համար: Ցանկացած ծրագիր չի կարող լիարժեք կատարվել եթե չլինի վերահսկողություն՝ ժամանակ առ ժամանակ կատարված, չկատարված կամ թերի կատարված աշխատանքների՝ ըստ ժամանակացույցի, վերլուծություն, արդյունքների գնահատում, և հետագա անելիքների որոշում:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի գնահատումը ծրագրի գործողություններով պլանավորված և իրականացված արդյունքների համեմատման գործընթաց է: Իբրև գնահատման գործիքներ պետք է ծառայեն յուրաքանչյուր գործողության առանձնահատկությունից բխող ցուցանիշները, որոնց միջոցով պետք է չափվեն ակնկալիքների կատարողականները:

Ուսումնական հաստատության գործունեությանը տրվում է ներքին և արտաքին գնահատական: Դպրոցի զարգացման ծրագրի վերահսկողությունը իրականացնում է դպրոցի կառավարման խորհուրդը՝ հանրակրթության ոլորտը կարգավորող օրենսդրության համաձայն, կատարողականների, աշխատանքային պլանների հաստատման միջոցով: Այդ նպատակով կառավարման խորհուրդը տարեկան առնվազն 2 անգամ քննարկում է ծրագրի դրույթների կատարողականները տալով համապատասխան գնահատականներ, ապահովելով տնօրենին շարունակական խորհրդատվությամբ և աջակցությամբ : Դպրոցը ամեն տարի 5-ամյա զարգացման ծրագրի հիման վրա կազմում է տարեկան աշխատանքային պլան, որը հավանության է արժանանում մանկավարժական խորհրդի կողմից: Զարգացման ծրագրի յուրաքանչյուր գործողություն պետք է նախատեսել ըստ վերահսկողության մեխանիզմների, հաշվետվության ձևերի և ժամանակացույցերի, որոնք կիրականացվեն հետևյալ կերպ

Ներքին գնահատումը դպրոցի կողմից գործունեության վերլուծությունն է: Ներքին գնահատումը իրականացվում է տարեկան 1անգամ՝ մինչև նոր ուսումնական տարվա սկիզբը: Դրան մասնակցում են վարչական ու մանկավարժական աշխատողները, սովորողները ու ծնողները: Ներքին գնահատման հաշվետվությունը մինչև ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 5-ը պետք է ներկայացնի ուսումնական հաստատության խորհրդին, ծնողական, աշակերտական և այլ գործող խորհուրդներին և ապահովում դրա հրապարակումը:

Արտաքին գնահատումը ուսումնական հաստատության գործունեության արդյունավետության գնահատումն է՝ նմանատիպ մյուս հաստատությունների համեմատ: Արտաքին գնահատումը կատարվում է ուսումնական հաստատության գիտությամբ՝ անկախ կազմակերպության կողմից:

Արտաքին գնահատմանը մասնակցում են ծնողները, սովորողները, կրթության պետական և տարածքային կառավարման լիազորված մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմնի և ուսումնական հաստատության ներկայացուցիչները:

Արտաքին գնահատումը իրականացվում է սովորողին մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի և հանրակրթության չափորոշիչի պահանջների հիման վրա: Արտաքին գնահատման ընթացքում օգտագործվում են տեսչական ստուգումների արդյունքները: Արտաքին գնահատման արդյունքներով կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը հրապարակում է ուսումնական հաստատությունների վարկանիշային ցուցակը:

1. Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների վերահսկողությունը կազմակերպել հետևյալ կերպ

- Վերահսկել մեթոդիավորումների աշխատանքները, ամիսը մեկ անգամ ներկայացվող հաշվետվություններով, յուրաքանչյուր նիստից հետո կատարել վերլուծություններ, տալ անհրաժեշտ ցուցումներ
- Ստուգել օրվա դասի պլանը, տալ ցուցումներ
- Պարբերաբար կազմակերպել դասալսումներ, հատկապես սկսնակ և երիտասարդ ուսուցիչների դասաժամերին, կատարել վերլուծություն, տալ ցուցումներ, խորհրդատվություններ
- Շեշտը դնելով դաստիարակության վրա հետևել դասապրոցեսի կազմակերպման ընթացքին, ներգրավելով ծնողական խորհրդին
- ՏՀՏ գործիքների առավելագույն կիրառում, բաց դասերի, միջոցառումների կազմակերպում
- Գրադարանավարի և դասղեկների համագործակցությամբ զրքերի քննարկումներ
- Տարեկան առնվազն մեկ անգամ կատարել ներքին գնահատում, ամփոփել արդյունքները, առանձնացնել ուժեղ և թույլ կողմերը
- Վերահսկել հաճախումների հաշվառման մատենավարության, էլեկտրոնային մատյանների ստուգում, արդյունքների քննարկում մեթոդ միավորման նիստում
- Վերահսկել բոլոր տեսակի պլանների պատշաճ և ժամանակին կատարումը
ա/ առարկայական մասնախմբերի աշխատանքային պլաններ
բ/դասղեկների տարեկան աշխատանքային պլանների ուսումնասիրություն և վարման վիճակի վերաբերյալ տնօրենի ՄԿԱ գծով տեղակալի կողմից համապատասխան տեղեկատվության ներկայացում մանկավարժական խորհրդում
գ/փոխտնօրենների տարեկան աշխատանքային պլաններ
դ/մանկավարժական աշխատողների աշխատանքային պլանները
- Հաստատել և վերահսկել հերթապահության կարգը
- Խմբակների, ուսումնական նախագծերի և երկարօրյա ուսուցման ծրագրերի իրականացում և արդյունքների գնահատում, դրանց արդյունքների քննարկում մեթոդ միավորման նիստում
- Կատարել ուսուցիչների աշխատանքների մշտադիտարկում
- Դասավանդող առարկաների արդյունքների մշտական վերահսկում
- Ուսուցիչների փորձի ուսումնասիրություն
- Առարկայական ծրագրերի կատարողականի պարբերական ստուգում
- Ծանոթանալ ուսուցչի մասնագիտական պարտականություններին, փաստաթղթերին, ուսումնական ծրագրերին
- Դասալսումների իրականացում ուսուցիչների մոտ: Ըստ դասալսումների արդյունքում կատարված արդյունքների վերլուծությունների դասավանդող ուսուցիչների աշխատանքի արդյունավետության գնահատում /մ/մ/ նախագահ

- Թեմատիկ աշխատանքների ուսումնասիրությունը թեմայի յուրացման աստիճանը ստուգելու նպատակով
- Ծնողի և դպրոցի միջև կապերի ամրապնդում
- Ամրապնդել ծնողական և աշակերտական խորհուրդների կապը դպրոցի կառավարման խորհրդի և մանկավարժական խորհրդի հետ՝ ապահովելով տեղեկատվության կազմակերպումն ու տարածումը
- Մշտապես մոնիթորինգի ենթարկել , վերլուծել դպրոցի դաստիարակչական միջավայրը և բացահայտել առկա խնդիրներն ու բացթողումները, ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցառումներ
- Անհրաժեշտ է համագործակցել մանկավարժահոգեբանական վերապատրաստում իրականացնող մարմինների հետ, որի գործունեության արդյունքում կբարելավվեն մանկավարժ -ԿԱՊԿ ունեցող աշակերտ, աշակերտ – ԿԱՊԿ ունեցող աշակերտ փոխհարաբերությունները, ինչպես նաև հատուկ մանկավարժական միջոցառումներ կազմակերպել դժվար դաստիարակվող երեխաների հետ:
- Ընդլայնել դասարանների առանձին սովորողների , այդ թվում ազգային փոքրամասնությունների պատկանող սովորողների ներդպրոցական և արտադպրոցական բնույթի միջոցառումներին մասնակցելու հնարավորությունները
- Բոլոր աշխատանքները պետք է նպատակաուղղված լինեն սովորողի մոտ արժեհամակարգի ձևավորմանը, որի արդյունքում նա կլինի ազգային արժեքների կրողը, պահպանողը և փոխանցողը:

2. Մանկավարժական աշխատողի մասնագիտական որակների բարձրացում ժամանակի բարեփոխումներին համընթաց

- Նոր չափորոշիչների պահանջներին համապատասխան հետևել ուսուցիչների մասնակցությանը կրթական ոլորտում կատարվող բարեփոխումներին
- Կրթական կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվող սեմինարներին, վեբինարներին մասնակից դարձնել ուսուցիչներին
- Փորձի փոխանակման նպատակով համագործակցել տարբեր դպրոցների հետ
- Տարբեր մրցույթներում և մրցումներում , օլիմպիադաներում հաջողություններ և հաղթանակներ գրանցելու համար խրախուսել

3. Նյութատեխնիկական բազայի բարելավում՝նոր չափորոշիչների պահանջներին համապատասխան

- Հետևողական լինել դպրոցի ունեցած գույքի և սարքավորումների պահպանմանը, տարեկան մեկ անգամ կատարել գույքագրում խոտանել հետագա օգտագործման համար ոչ պիտանելին
- Ժամանակակից պահանջներին համապատասխան ձեռք բերել նոր գույք և սարքավորումներ
- Խթանելով ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի զարգացմանը ձեռք բերել համապատասխան մարզագույք: Իսկապես առողջ ապրելակերպը հիմնախնդիր է

4.Սանիտարահիգիենիկ պայմանների բարելավում

- Խստորեն հետևել սանհանգույցների տեխնիկական վիճակին, մաքրության պահպանմանը

- Միջանցքները և դասանյակները համապատասխանեցնել սանիտարահիգիենիկ նորմերի պահանջներին
- Դպրոցի բակը և շրջակայքը բարեկարգ և հիգիենիկ պահպանելու նպատակով պարբերաբար կազմակերպել մաքրման աշխատանքեր, որը նաև խթան է աշխատանքային դաստիարակության
- Բարեխիղճ և սրտացավ վերաբերմունք ձևավորել բնության և շրջապատի նկատմամբ

Դպրոցը ուսումնական գործընթացին զուգահեռ իրականացնում է մի շատ կարևոր գործառույթ ևս՝ դաստիարակությունը: Այս գործում երկուստեք կարևոր են և ծնողի, և ուսուցչի դերը: Դաստիարակչական համակարգի նպատակն է՝

- Սովորողի մեջ ձևավորել հայրենասիրություն, մարդասիրություն, հարգալից վերաբերմունք հայոց լեզվի, մշակույթի և ազգային ավանդույթների նկատմամբ՝ դարձնելով նրան այդ արժեքների կայուն կրողը, պահպանողը և փոխանցողը
- Ձևավորել հարգանք ազգային և համամարդկային նկատմամբ
- Յուրաքանչյուր անհատի մոտ ստեղծել ինքնակատարելագործման ներքին պահանջ
- Օգնել սովորողին /հատկապես դեռահասին/ առանց սթրեսների հարմարվել աշխարհում անընդհատ տեղի ունեցող փոփոխություններին

Դաստիարակչական համակարգի կատարելագործմանն ուղղված աշխատանքները կլինեն արդյունավետ, եթե ծնողները հավասարապես համագործակցեն ուսուցիչների հետ և ստանձնեն պատասխանատվություն իրենց երեխաների դաստիարակության խնդիրը լուծելու գործում:

Ընտանիք – դպրոց համագործակցության բարելավում

Դաստիարակության գործընթացը պահանջում է ընտանիքի անմիջական մասնակցություն և դպրոցի հետ շարունակական համագործակցություն: Առանց համագործակցության հնարավոր չէ արդյունավետ կերպով կազմակերպել սովորողների հետ աշխատանքը: Այն նպատակ ունի՝

- Բարձրացնել ուսուցման արդյունքների համար սովորողների ծնողների պատասխանատվությունը
- Բարձրացնել ընտանիք-դպրոց փոխադարձ վստահության մակարդակը

Այդ նպատակով ճշտել՝

- Պատերազմներում զոհված ծնողներ ունեցող երեխաների թիվը
- Նյութապես անապահով սովորողների թիվը
- Երկկողմանի ծնողազուրկ սովորողների թիվը
- Միակողմանի ծնողազուրկ սովորողների թիվը
- Հաշմանդամ ծնողներ ունեցող ունեցող սովորողների թիվը
- Ծնողների խնամքից զրկված սովորողների թիվը
- Միայնակ մոր խնամքի տակ մնացած սովորողների թիվը
- Սովորողների թիվը, որոնց ծնողները դատապարտված են
- Սովորողների թիվը, որոնց ծնողները գտնվում են արտերկրում
- Այն սովորողների թիվը, որոնք իրականացնում են վարձու աշխատանք ընտանիքին օգնելու նպատակով

Ընտանիք-դպրոց համագործակցության բարելավման համար անհրաժեշտ է՝

- Դասղեկների , ինչպես նաև սոց. մանկավարժների պարբերաբար տնայցների միջոցով ծանոթանալ և տեղեկատվություններ հավաքել ընտանիքի փաստացի վիճակի մասին
- Կատարելագործել ծնողների հետ աշխատանքի ավանդական մեխանիզմները համապատասխան մասնագետների կողմից/հոգեբան, ուսուցիչ/ տրամադրելով խորհրդատվություն
- Ամրապնդել ծնողական խորհրդի կապը աշակերտական , մանկավարժական և կառավարման խորհուրդների հետ

Հայրենասիրական դաստիարակություն

- Հայրենասիրական դաստիարակությունը հանրակրթության անբաժանելի մասն է: Ցանկացած սովորող դպրոցից պետք է դուրս գա իբրև քաղաքացի, ով գիտակցում է իր տեղն ու դերը պետության կայացման գործում, իսկ այդ գիտակցմանը մարդը հասնում է , երբ ծանոթանում է իր պատմությանը, գրականությանը , մշակույթին: Դառնում է դրա կրողը և հստակ գիտի ազգային արժեքների նպատակային պահպանման և տարածման անհրաժեշտության մասին: Սկսած տարրական դասարաններից երեխան պիտի ծանոթ լինի ՀՀ դրոշին, զինանշանին, պետք է անգիր իմանա օրհներգը:

Յուրաքանչյուր տարվա ավարտին ներկայացնել հաստատության զարգացման ծրագրի կատարման ամենամյա հաշվետվություն՝ ըստ ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի 22.09.2022թ N 35 Ն հրամանի ձև 2-ի

- Յուրաքանչյուր գործողության համար մշակված են վերահսկողության մեխանիզմներ, որոնք հաստատվում են խորհրդի կողմից:
- Յուրաքանչյուր գործողության համար սահմանված են հաշվետվությունների ձևերն ու ժամանակացույցը, որոնք հաստատվում են խորհրդի կողմից:
- Ծրագրի վերահսկողությունն իրականացվում է ուսումնական հաստատության կառավարման խորհրդի կողմից՝ տարեկան առնվազն երկու անգամ յուրաքանչյուր կիսամյակի վերջին:

**ՁԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՀԱՇՎԵՏԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

N	Միջոցառում/ գործողություն	Ակնկալվող արդյունք	Սահմանված ժամկետ	Կատարված աշխատանքի նկարագրություն	Սահմանված ժամկետում միջոցառման/գործողության չկատարման կամ մասնակի կատարման /առկայության դեպքում/պատճառները	Զարգացման ծրագրում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին առաջարկություններ	Նշումներ

Դպրոցի զարգացման ծրագրի կատարման գրավականը կլինի
պատասխանատվություն սեփական խղճի առաջ, բարեխիղճ, համագործակցված
և հետևողական աշխատանքը: